Published and distributed under permit (No. 556) authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of New York, N. Y. By order of the President, A. S. Burleson, Postmaster General.

Največji slovenski dnevnik v Zedinjenih državah

Velja za vse leto ... $3.50
Za pol leta $2.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian daily in the United States

Issued every day except Sundays and Legal Holidays.
50,000 Readers

Telephone: CORTLANDT 4687. Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879. Telephone: 2876 CORTLANDT.

NO. 304. — ŠTEV. 304 NEW YORK, SATURDAY, DECEMBER 28, 1918. — SOBOTA, 28. DECEMBRA, 1918. VOLUME XXVI. — LETNIK XXVI.

Par nasvetov v resnem času

Po daljšem razmotrivanju sem sklenil podati slovenski javnosti par nasvetov, kajti časi so resni in treba je enkrat za vselej prenehati s kolebanjem in negotovostmi, če hočemo biti ameriški Slovenci res v podporo ljudem v stari domovini ter jim pomagati v preporodnem stanju, ki je morda bolj težavno kot je bilo pri marsikaterem drugem narodu.

Nerazdružljive vezi nas vežejo s Slovenci v domovini. Saj smo vendar bistveni del njihovega telesa, saj je vendar njihova duša naša duša, kljub temu, da smo se v svobodi nekoliko preobrazili in imamo drugačen svetovni nazor kot ga imajo oni.

Izza izbruha svetovne vojne sem čital in slišal nebroj klicev: Pomagajmo narodu v starem kraju!

Uverjen sem, da je te pozive rodil odkritosrčen namen, kajti ne morem si skoraj misliti, da bi bil med nami kdo, ki bi delal le navdezno za narod ter iz tega dela koval sebi kakoršenkoli dobiček.

Posledica teh oklicev je bila vstanovitev nebrojnih političnih strank in sekt.

Prva je bila Slovenska Liga, ki je morala prezgodaj umreti, ker se jo hoteli v svojo sredo in v pomoč razne druge jugoslovanske organizacije, še prej, predno je bila dodobra razvita.

Že pred štirimi leti smo začeli nabirati za najbednejše med bednimi. Nabranega je bilo precej denarja, toda z nabiranjem smo morali prenehati, ker so si razni ljudje napačno tolmačili njega človekoljuben namen.

Posledica odpora proti Londonskemu Odboru je bilo Slovensko Republičansko Združenje, ki si je začrtalo jasno pot in točen cilj: Jugoslavija mora biti republika!

Pod uplivom Londonskega Odbora in proti Republičanskemu Združenju je bila osnovana Slovenska Narodna Zveza, katere program je bil razen dveh ali treh točk na las podoben programu Slovenskega Republičanskega Združenja.

Svojega originalnega programa se je zamogla Slovenska Narodna Zveza le toliko časa držati, dokler so bili ameriški Slovenci glede poročil absolutno navezani na Londonski Odbor in njegove podružbice v Ameriki.

Londonski Odbor je pa pri vsaki priliki zatrjeval, da je narod v starem kraju sprejel Majsko deklaracijo kot svoj notranji in Krfsko deklaracijo kot svoj zunanji program. Pristaši S. N. Z. so se torej, informirani le od ene strani, vklonili volji slovenskega naroda v domovini ter se strinjali, četudi ne javno, s Krfsko deklaracijo.

Slovensko Republičansko Združenje je pa slutilo sentiment naroda v stari domovini ter je s precejšnjim rizikom in pogumom, brez faktov in direktnih poročil razglasilo, da se narod, ki je toliko časa živel pod cesarjem oziroma kraljem, absolutno ne more izreči za kralja.

Kmalo nato so pa dospele vesti, da so se Slovenci v Ljubljani in drugih jugoslovanskih mestih javno navduševali za jugoslovansko republiko.

Ta vest je podkrepila S. R. Z. in uničevalno uplivala na direktno oziroma indirektne pristaše S. N. Z.

Slovensko Republičansko Združenje je dobilo mogočnega prijatelja: — jugoslovanski narod v stari domovini.

Da si tudi Jugoslovanski Odbor, oziroma Slovenska Narodna Zveza zasigura tega, edino potrebnega in mogočnega pristaša, je bilo potreba izbrisati iz programa vse, kar se tiče Krfske deklaracije in kraljevine Slovencev, Srbov in Hrvatov.

Z opustitvijo omenjenih spornih točk, so pa dejanski izginila vsa nasprotstva med S. R. Z. in S. N. Z.

Če v programu dveh političnih strank ni nobene razlike, je jasno, da so člani enegainistega mnenja, ter da je namesto dveh pravzaprav le ena stranka. Program je v bistvu isti, čeravno je izražen z drugačnimi besedami.

Ker je pa umevno, da je vsak član zaljubljen v svojo organizacijo, in da rajše preneha z delom in delovanjem, kot da bi se podvrgel drugi, drugače imenovani, ker je preponosen, da bi se danes podvrgel onemu, na kar je še včeraj zabavljal, je na vsak način treba dobiti poti in sredstev, da se to razliko poravna in da se s popolno odobritvijo in splošno zadovoljnostjo vseh članov spoji dvoje v eno. To bo nam v ponos, narodu v domovini pa v neizmerno korist.

Iz precej zanesljive strani sem izvedel, da je S. R. Z. spoznalo potrebo bodisi popolne spojitve s S. N. Z., bodisi, če bi to ne bilo mogoče, potrebo skupnega delovanja v najvažnejših vprašanjih, tičočih se slovenskega naroda v starem kraju.

Voditelji, oziroma vrhovni voditelji S. N. Z. so bili najprej zadovoljni, ter so tudi deloma, samo deloma, podpisali glede tega neko pogodbo, ki pa dosedaj, kakor kaže, še ni stopila v veljavo, in ni zaenkrat prav nič jasno, kdaj bo, če bo sploh kdaj uveljavljena.

Vse to mi daje povod misli, da narod hrepeni po združenju, ampak da so glavna ovira združenja nekateri voditelji, ki so morda v zaslepljenosti, morda v prevelikem navdušenju pozabili na svojo glavno nalogo: da so službniki in izvrševalci volje naroda ter da ni narod njihov službnik.

Govoril sem z veliko člani S. N. Z. Med njimi nisem dobil niti enega, ki bi bil proti osnovanju skupne in edinstvene slovenske organizacije v Ameriki.

Kaj pomeni to?

Po mojih mislih izrabljajo voditelji podeljeno jim moč in avtoriteto ter veliko bolj razpredajo svoje lastne ideje namesto onih, katerih službniki so.

Da se vsemu temu odpomore, da res pride mnenje naroda do prave veljave, da bo naše delo skupno in povrh vsega tega tudi smiselno, bi bila moja želja, da **naj se skliče v najkrajšem času VSESLOVENSKI SHOD v tem ali onem ameriškem mestu.**

Vdeleži naj se ga vsak kdor se ga more. Društva, podporne organizacije in listi naj pošljejo svoje zastopnike.

Zastopani naj bodo vsi naši slovenski sloji in vse politične organizacije. Kajti le na ta način zamore biti jasno izražena volja naroda, njegove zahteve in njegovi predlogi.

Shoda naj se udeleže tudi voditelji vseh slovenskih strank in vsi oni, ki so dosedaj govorili kot poverjeniki ali nepoverjeniki ameriških Slovencev.

Če se ne bodo strinjali z izrazi narodove duše, če se bo videlo, da hočejo nasprotovati narodovi volji iz svojih sebičnih namenov, bodo stopili na njihovo mesto drugi, boljši in pravičnejši reprezentanti želja in namenov ameriške Slovenije.

To naj bi bilo prvo slovensko zborovanje v Ameriki, pri katerem naj bi zavzemal narod mesto na odru, dočim naj bi bili dosedanji voditelji poslušalci.

Prepričan sem, da se bodo zborovalci sporazumeli do zadnje pičice. Naš narod je že toliko razborit, da ne potrebuje nikogar, kateri bi mu diktiral svoje misli, ampak potrebuje le ljudi, ki bi njegove misli vdejstvovali in jih izražali svetu.

Ta kongres naj bo zaenkrat samo slovenski. Ko ameriški Slovenci dosežemo svoj cilj, cilj, ki se zdi morda sedaj komu neizpolnjiv, bo dan Hrvatom in Srbom najboljši dokaz, da je mogoče premostiti največje politične prepade, nakar bodo z veseljem sledili našemu vzgledu.

In še nekaj se mi zdi potrebno povedati.

Slovensko Republičansko Združenje je začelo zbirati miljonski fond, namenjen v podporo slovenskemu narodu.

Slovenska Narodna Zveza je začela zbirati Pomožni Fond, o katerem še ni povedano, koliko naj obsega.

Dobro, naj zbere Republičansko Združenje miljon dolarjev. — Zbralo ga bo Republičansko Združenje, ne pa ameriški Slovenci.

In naj zbere Slovenska Narodna Zveza še toliko, bo to dar samo S. N. Z.

Ničesar skupnega ne bo, ničesar splošnega.

Po mojem skromnem mnenju, ni treba nobenega separatizma v tako važni stvari, že vsled narodne zavesti ne. In če bomo separatistični, tudi ne bomo mogli izrabiti vseh onih virov, ki nam bi bili v slučaju združenja na razpolago.

Člani Slovenskega Republičanskega Združenja so si svesti svoje moči. Med privrženci S. N. Z. in med njimi ni nobenega bistvenega razločka. Ne, pristaši, pač pa voditelji pristašev nasprotujejo spojitvi.

Na vseslovanskem shodu bi se vse to lepim in mirnim potom rešilo. Ne samo za en miljon, za dva miljona bi lahko uvedli agitacijo. To bi bil dar ameriškega slovenstva. Ne velik v splošnem, toda dovolj velik za naše skromne razmere.

Vsak, ki bo nasprotoval Vseslovenskemu shodu, bi jasno dokazal, da se boji za svoj politični stolec, na katerega se je bodisi lahko bodisi s težavami povspel.

Želel bi, da bi se za to idejo, ki ni moja lastna, pač pa izraz želje Ameriških Slovencev, zavzeli vsi javni slovenski faktorji, društveni uradniki, glavni odborniki vseh slovenskih organizacij, odborniki političnih strank in slovenski časnikarji ter jo čimprej uresničili, kajti čas je kratek in sila je tako velika kot ni bila še nikoli.

New York, N. Y., 28. decembra 1918.

Slovenski časnikar.

NEW YORK POZDRAVLJA VRAČAJOČE SE ČETE.

Japonski delegati.

San Francisco, Cal. 27. dec. — Baron Nobuaki Makino, načelnik japonske delegacije na potu na mirovno konferenco v Versailles je danes prišel iz Japonske v San Francisco na parniku "Tenyo Maru". Družba v kateri je več odličnih japonskih državnikov, bo jutri odpotovala proti New Yorku.

Rojaki, podpirajte Jugoslav Information Bureau, katerega namen je prepričevati ameriško javnost, da Italijani niso glede svojih zahtev na pravem stališču.

Če podpirate Jugoslav Information Bureau, pomagate s tem slovenskemu narodu v njegovem boju proti laškim imperijalistom.

Viljem je bil na varnem

Prejšnji nemški cesar Viljem in feldmbaršal Hindenburg, sta bila vedno varna pred kroglo. — Podzemska bivališča.

Spa, Belgija, 28. decembra. — Glavni stan prejšnjega nemškega cesarja in njegovega generalnega štaba nudi jasno sliko vseh onih, ki so povzročili svetovno vojno. Vzemimo n. pr. Hindenburga, nadčloveka Nemčije, o komur so se zlagale pesmi, predstavljajoč ga kot neustrašenega Napoleona, vodečega svoje vojake od zmage do zmage. V resnici pa je prebil večinoma v čudovito izdelanem podzemskem hodniku pod svojo vilo.

Spa je skoro na nemški zemlji in tako daleč od bojne črte, da se je bilo treba cel dan z avtomobilom voziti, da je prišel v obsežnost velikih topov.

Viljem je imel slično podzemsko bivališče v Neubois; bilo je podobno komični operi, koder se je premikal in se dal pogosto slikati za premikajoče slike. V vsaki teh dveh vil so bili postavljeni zelo občutljivi električni stroji, ki so pričeli delovati, kadar se je bližal kak aeroplan. Govori se, da sta Hindenburg in Viljem pri vsakem prvem znamenju naglo pobegnila v svoje skrivališče. Ljudje, ki so delali okoli Hindenburgovega stanovanja pripovedujejo da se je Hindenburg vedno skrival.

Ameriški zastopniki v mednarodni komisiji za premirje se zdaj nahajajo v vili, kjer je Hindenburg imel svoj glavni stan in so bili presenečeni, ko so našli skrivališče velikega nemškega vojskovodje. V podzemsko bivališče se je šlo iz obednice, od koder so bile izpeljane stopnice. Najprej se je prišlo v predsobo, od koder so vodile stopnice še nižje v pravo skrivališče, kamor so vhod zapirala velikanska železna vrata en palec debela.

Podzemska soba je bila razkošno opremljena. Na tleh je bila razgrnjena težka preproga; sredi sobe je stala krasno izrezljana miza in nekaj stolov. Stene, ki so bile železne, so bile belo prebarvane in cel prostor je bil električno razsvetljen. Soba je bila dolga 14 čevljev in 12 čevljev široka; zavarovana pa je bila z zemljo, 6 čevljev visoka.

Zavetišče cesarja Viljema je bilo slično Hindenburgovemu, samo da je bilo še globlje in je imelo dva vhoda, enega iz vile, drugega od zunaj. Glavni vhod je bil iz vile, od koder so vodile dolge stopnice v podzemske prostore.

O nemškem prestolonasledniku pa se pripoveduje, da je ves svoj čas preživel na zabavah.

Liebknecht na čelu

Neko nepotrjeno berlinsko poročilo pravi, da je moral Ebert odstopiti kot načelnik vlade.

Kodanj, Dansko, 27. decembra. Pozno zvečer je dospela iz Berlina brzojavka, da je bil izvoljen dr. Karl Liebknecht, vodja radikalcev, načelnikom nemške vlade. Njegov prednik je bil Friedrich Ebert.

Neko drugo poročilo, ki pa tudi ni potrjeno, naznanja, da prodira general Hindenburg proti Berlinu na čelu mogočne armade. Njegov namen je napraviti red v glavnem nemškem mestu. Nekateri celo zatrjujejo, da ga pri tem podjetju podpirajo zavezniki.

Kodanj, Dansko, 27. decembra. (Poročilo Ass. Press. — Delavski in vojaški Sovjet v Berlinu hoče preosnovati vlado. Preosnovati jo hoče na ta način, da bosta dr. Liebknecht in George Ledebour člana vlade.

Berlin, Nemčija, 26. decembra. (Poročilo Ass. Press.) — Ljudje so prepričani, da bodo večinski socijalisti Ebert, Scheidemann in Landsberg izstopili iz kabineta ter prepustili vso kontrolo neodvisnim socijalistom, to je Haaseju, Ditmannu in Barthu. Radikalci z Liebknechtom na čelu, so se pridružili neodvisnim socijalistom

Danes se je skoraj ves dan vršilo tajno zasedanje kabineta. Navzoči so bili tudi vodilni člani neodvisnih socijalistov. To je dalo povod govorici, da je bila poverjena Haase-ju sestava nove vlade. Kriza bo najbrže trajala še par dni. Danes ni bilo v Berlinu nobenih nemirov. Radikalci so včeraj popoldne še vedno kontrolirali uredništvo socijalističnega dnevnika "Vorwaerts". Po Berlinu so krožili letaki z napisom "Vorwaerts" je produkt krvi in znoja nemških delavcev." "Vorwaerts" je podoben strupeni kači, kateri je treba iztrgati zobe!"

Radikalci zahtevajo takojšen odstop ministrskega predsednika Eberta in Scheidemanna.

Nemci v Ukrajini

V KIJEVU SE ŠE VEDNO NAHAJA DESET TISOČ NEMCEV. — MESTO JE ZOPET MIRNO. — TRGOVINE SO ODPRTE. — PORAZ GENERALA SKOROPADSKIJA.

Varšava, Poljska, 27. decembra. — Čete generala Petlura so pognale generala Skoropadskija v nedeljo 15. decembra iz Kijeva. Petlura sam je prišel v mesto pretekli četrtek. Princ Radzivil, ki je bogat lastnik zemlje, je z drugimi begunci prišel v Varšavo; žnjim je bilo tudi 400 ruskih častnikov, katere so kmetje pregnali iz okraja Dubno. Po svojem prihodu tu-sem je princ Radzivil rekel poročevalcu Ass. Pres:

"Kijev je zopet miren. Trgovine so odprte. Mesto je še vedno pod oblastjo 10 tisoč nemških vojakov pod poveljstvom generala Kirbacha. Strahot anarhije v tej deželi in posebno v Voliniji se ne more pojmiti. Videl sem, kako so bili napadeni lastniki zemlje in njihovi oskrbniki; kmetje so jih pretepali in jih ponoči v največji zimi pognali nage iz njihovih stanovanj.

Z ženami so pričeli kruto postopati, kar je nekaj novega za boljševike. Ako n. pr. ne morejo najti gospodarja, katerega žele aretirato, vzamejo ženo, mater ali hčer.

Pobegnil sem preoblečen v železniškega delavca z vlakom, v katerem so se peljali nemški vojaki, nekaj žen in nekaj civilnih potnikov. Na vsaki postaji smo se morali prepirati, da smo mogli dalje. Kmetje so vsepovsod ropali nemške vojake iz jeze in razjarjenosti, ker so nemški vojaki vzeli žito in drugi živež. Ceni se, da se nahaja v Ukrajini še vedno kakih 100 tisoč Nemcev; prepričan pa sem, da bodo pobegnili iz dežele. Po celi Ukrajini, kjer prebiva okoli 30 milijonov ljudi, so razmere skrajno kaotične.

Zatrjuje se, da se poraz generala Skoropadskija pripisuje dejstvu, da je pred dvema mesecema na nasvet zaveznikov razglasil Ukrajino za del Rusije, medtem ko žele kmetje, da je njihova dežela neodvisna. Na ta način je pomagal Petruli, ki je obljubil deželo kmetom ter je izdal zemljiške jamščine onim možem, ki so pod njim služili vojake.

Neko poročilo iz Gdanskega pravi, da Nemci odvajajo iz mesta vse pristaniške priprave, boječ se, da pridejo v mesto zavezniške čete. Govori se tudi, da bo mirovna konferenca dala ta okraj Poljski. Iz Odese se poroča, da se mesto zopet nahaja v boljševiških rokah, potem ko so bile poljske čete v bližini mesta premagane.

HERR HOHENZOLLERN.

Haag, Nizozemsko, 27. dec. — Nizozemska kraljica Vilhelmina je dobila več anonimnih pisem, v katerih pravijo neznanci, da bodo usmrtili bivšega nemškega kajzerja, če ne bo tekom osmih dni zapustil Nizozemske.

..**Pariz,** Francija, 27. decembra. (Ass. Press.) — Danes so začele krožiti po tukajšnjem mestu vesti, da je bil bivši nemški kajzer usmrčen. Posebno so se o tem pogovarjali v poslanski zbornici — Vest ni bila dosedaj še z nobene strani potrjena.

Amerongen, Nizozemsko, 26 decembra. — Viljem Hohenzollern kateremu se je zadnji čas zdravje zelo poslabšalo, je prisostvoval danes službi božji v Bentinck gradu. Obrede je opravil duhovnik iz Zeista. Razen cesarja in cesarice je bilo navzočih samo par služabnikov.

Bentinckova družina, katere last je ves okraj, se je vdeležila službe božje v vaški cerkvici.

Po maši se je bivši cesar nekaj časa izprehajal po hodniku, kajti zdravniki mu ne dovolijo, da bi šel na prosto. Bivša cesarica se je izprehajala po vrtu. Sedaj izgleda nekoliko boljše, pa je veliko bolj suha, kot tedaj, ko je dospela na Holandsko.

Premoženje bivšega kajzerja je na varnem. Naloženo je v neki ugledni nizozemski banki. Pravijo, da znaša približno pet miljonov dolarjev.

Kje je car?

Varšava, Poljska, 27. decembra. — "Ni nikakega dvoma, da je prejšnji ruski car še vedno živ, ravno tako tudi njegova družina. Jaz sem o tem gotov." Tako je rekel nekemu časnikarskemu poročevalcu Mihael pl. Čihačev, nečak generala Skoropadskega, ki je ravnokar pobegnil iz Ukrajine, hodeč skozi Petrograd, Dvinsk, Vilno in Rovno.

"Ne smem izdati, kje se nahaja car, kajti sam tega ne želi. Ne mara, da bi ga kdo motil in želi biti sam. Njegovo bivališče je znano neki nevtralni državi. Povesti o njegovi eksekuciji v Ekaterinburgu je razširjal Trocki in Lenin v agitacijske namene.

Stalo je mnogo denarja in časa, pa tudi življenje mnogih častnikov, da se je izvedel ta beg. Med ubitimi častniki je bil tudi grof Tatičev, osebni carjev vojaški atašej, ki je bil vstreljen namesto carja."

"GLAS NARODA"

(Slovenian Daily.)
Owned and published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY,
(a corporation.)
FRANK SAKSER, President. LOUIS BENEDIK, Treasurer

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA" izhaja vsak dan izvzemši nedelj in praznikov.

Za celo leto velja list za Ameriko in za celo leto za mesto New York $5.00
Canado ..... $3.50 Za pol leta za mesto New York 3.00
Za pol leta ..... 2.00 Za četrt leta za mesto New York 1.50
Za četrt leta ..... 1.00 Za inozemstvo za celo leto 6.00

GLAS NARODA
("Voice of the People".)
Issued every day except Sundays and Holidays.
Subscription yearly $3.50

Advertisement on agreement.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo.
Denar naj se blagovoli pošiljati po — Money Order.
Pri spremembi kraja naročnikov prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

"GLAS NARODA"
82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Telefon: 2876 Cortlandt.

Poveljniki, a ne mojstri!

— Vi imate poveljnike, a nimate nikakih mojstrov. Vaši poveljniki predstavljajo vas pri predstavljanju naroda, kojega odličen del tvorite vi. —

To so kaj primerne besede za predsednika Združenih držav, izgovorjene na naslov čet, ki so na tujih tleh izvojevale tako slavno zmago za demokracijo.

Ti vojaki bodo prešli v zgodovino kot najbolj popolen tip one vrste borilcev, katere zna proizvesti prosta, mir ljubeča dežela, da zavrne tem potom veliko nevarnost.

Vojna ni bila za večino teh vojakov nikaka profesija.

Ti vojaki se niso ozirali na vojno kot na sredstvo za pridobitev slave. Povsem tuja jim je bila pruska teorija, da je mogoče edinole v vojni spoznati v polni meri silo in ambicije kakega naroda.

Naši vojaki so bili resnični vojaki demokracije.

Njih podrejanje pod disciplino je bilo inteligentno, kajti rade volje so sprejemali to, kar je bilo potrebno za dosego namena. Vedeli so, kaj je njih poseł ter so bili duševno in moralno sposobni staviti se v soglasje s sredstvi, da se doseže cilj v najkrajšem času.

Borili so se, da napravijo kmalu konec bojem.

Kako so se borili, kako postavili na laž vse kalkulacije militarizma, bo tvorilo posebno poglavje pri razpravi vprašanja, kaj morejo narodne in individualne kakovosti storiti za zdrav napredek in za varnost med civiliziranimi narodi.

Ko so enkrat dovršili na slaven način en del svoje naloge, bodo ti ameriški borilci završili tudi drugi del svoje naloge.

Vojaško vežbanje in vojaške izkušnje jih niso napravile militaristom. Vrnili se bodo k svojim miroljubnim poslom, a obenem s trdnim prepričanjem, da je treba neke vrste vežbanja kot dovršenje moštva, kot ojačenje sile naroda in kot pripravo za vsak slučaj.

— Poveljniki, a ne mojstri! —

To je eden izmed glavnih principijev, potom katerih se more velik in miroljuben narod naenkrat izpremeniti v velikansko bojno silo, ki zna uspešno udariti, ki pa takoj obrne vojni hrbet ter sledi svojim miroljubnim ciljem.

Dr. Ivan Krek o ureditvi Jugoslovanske države

"Zagrebške Novine" so objavile zanimiv uvodni članek izpod peresa g. R. Petriča, ki se je pred dvema letoma razgovarjal s pokojnim dr. Krekom o političnih, socijalnih in kulturnih razmerah v bodoči jugoslovanski državi. Dr. Krek je pri tej priliki obširnejše razvil svoje misli, ki so v marsikaterem oziru še danes aktualne, in zaradi tega jih je tudi objavljamo:

Ako bi jaz urejeval državo — je rekel pokojni dr. Krek — bi se oziral na tri kritične točke. Narodno življenje ima namreč trojno tendenco v svojem razvoju: ono se razvija v političnem, gospodarsem in kulturnem pravcu. Po teh tendencah bi uredil državo, oziral pa bi se tudi na konkretne narodne razmere.

Najprej konstatirajmo, kateri teh pravcev narodnega razvoja zbližuje nas Jugoslovane, a kateri nas razdvaja. V gospodarskem oziru ima kmet ali delavec, pa bil on Hrvat, Srb ali Slovenec, povsod iste interese, in tudi politično nismo daleč eden od drugega: vsi moramo priznavati, da smo en narod, da moramo imeti eno državo in da moramo biti za absolutno enakopravnost vseh treh plemen. Preostaja samo en moment, ki nas deli, to je kulturni, ali bolje, versko-kulturni. Pri urejevanju ustave moramo vse stvari, v katerih bi bila medsebojna borba ali prepir mogoč, potisniti čim bolj v ozadje, jih izolirati in lokalizirati. Zato mislim, da bi bilo treba osnovati en močan centralni parlament z dvema koordinanama zbornicama: ena nacionalno-politična, druga socijalno-politična. Nacijonalno-politična zbornica bi sestojala iz zastopnikov, izvoljenih na podlagi splošne, enake, tajne volilne pravice, pri čemur bi dal tudi ženskam volilno pravico. Volilo bi se tako, da bi cela država, ali vsaj posamezne provincije tvorile en volilni okraj. Stranke bi postavile sezname kandidatov, za katere bi volilci oddali svoje glasove. Pri odločevanju, kdo je izvoljen, bi se seveda uporabil proporcijonalni sistem.

Druga zbornica, to je, socijalno-politična, bi tvorila stanovsko zastopništvo naroda; v njo bi prišli zastopniki kmetskih zbornic, delavskih, obrtniških organizacij in zbornic, zastopniki duhovščine in uradništva, industrije, znanosti in umetnosti — vse pa bi bilo tako urejeno, da bi bila vsaka samovolja pri postavljanju tega zastopništva že v naprej izključena. Socijalno-politične zakonske osnove bi bile predložene najprej socijalno-politični zbornici, ko pa bi bile v njej sprejete, bi se poslale nacijonalno-politični, ki bi jih sprejela ali zavrgla en bloc. Pred nacijonalno-političnо zbornico pridejo najprej državno-politične osnove, potem pa ji socijalno-politična zbornica sprejme ali zavrne en bloc.

Centralni parlament ima torej eminentno politično nalogo: — Vprašanje ustave, zunanjo politiko, narodno obrambo, splošno zakonodajo, finančnega, prosvetnega in notranjega značaja. Znotraj teh splošnih zakonov, ki bodo veljali za vse ozemlje jugoslovanske države, se mora razviti samouprava posameznih delov naše bodoče države. V splošnem bi imel toraj parlament takozvane pragmatične posle.

Ekonomski moment bi se moral upoštevati pri snovanju provincij. Mislim, da bi bilo potrebno za celo državo 10—12 takih organizmov. S svojimi deželnimi zbornicami bi imeli nalogo, skrbeti za povzdigo gospodarstva, za poljsko produkcijo, industrijo, ceste itd. Zaradi tega morajo biti pokrajine urejene brez ozira na dosedanje državne ali deželne meje na čisto geografsko-čekonomskih principih napram prometni tendenci in ekomskem značaju dežele. Trst je s svojim zaledjem, Gorico, Gradiško, Istro, Koroško in Kranjsko naravna geografska in ekonomska celota. Na drugi serani pa imate zopet slovenska Štajerska in Dolenjska svoje naravno središče v Zagrebu, ter bodeta ta kraja, recimo, spadala pod zagorsko ekonomsko sfero, itd. Ker se ekonomski interesi srbskega, hrvatskega in slovenskega kmeta ali delavca vedno strinjajo, je očividno, da ne bo v deželnih zborih narodne borbe.

Glavni vzrok sporov med Hrvati in Srbi je različnost kulturnih tedenc. Zaradi tega je treba to borbo lokalizirati ter jo izločiti iz parlamenta, kjer bi se moglo dogoditi, da bi nastopili Hrvati in Srbi naenkrat eni proti drugim kot dve sovražni fronti. To pa bi bila propast države, ker bi tako stanje izkoristili naši zunanji in notranji sovražniki, da bi prišlo do spora, revolucije in drugih nesreč. Zato je treba kulturno in konfesijonalno stran narodnega življenja decentralizirati po občinah, ki morajo prevzeti poleg drugih nalog tudi skrb za razvoj šolstva. Te občine bi bile po svoji velikosti take, kakoršni so danes okraji po Hrvatskem, bile bi pa čim najbolj samostojne. Po občinah bi skušali razdeliti Hrvate od Srbov, kjer pa bi bili skupaj, bi bila njih borba le lokalnega pomena.

Imeti moramo svobodno tekmovanje za vse kulturne nazore, za vse stranke, za vse organizacije. Kdor je sposobnejši in delavnejši naj zmaga, ustavno pa ne smejo za nikako ceno biti osigurani poseb ni privilegiji nobeni od treh vej našega naroda.

Ako ne bodo cerkve in njihove organizacije, duhovniki in laiki živeli, kakor je treba in tudi ne tako delali, jih ne more noben ustavni paragraf niti predpravica rešiti propasti. Zaradi tega zagovarjam ločitev cerkve od države. Dovolj so me zaradi tega napadali. Pri tem imajo mnogo logičnih in teoloških argumentov, toda z menoj pa je logika razvoja in življenja. Katoliška cerkev mora imeti v naši bodoči državi s pravoslavno enakopravni karakter. Dalje tudi ne smemo imeti državne cerkve. Vsem verskim družbam se ima dati popolna avtonomija, država pa naj se čim najmanj utika v njihove posle.

V Jugoslaviji morajo vladati najsposobnejši. Noben paragraf **nobena ustava ne more rešiti nesposobnega naroda propada, in ker** jaz ne šteje Hrvatov in Slovencev med nesposobne narode, sem prepričan, da bodo znali priti v državni upravi in reprezentaciji do odločnih in vodilnih mest.

Jaz sem v srcu in po nauku republikanec. Ako pa pride do monarhije, mora bi to oblika takozvane republikanske monarhije, kakor na Norveškem, kjer je kralj samo dedni predsednik republike in njen reprezentant in nima zaradi tega niti pravice sankcije zakonov.

Trije principi so, ki morajo voditi naš narod v bodočnost, namreč: **En narod, ena glava in ena država od Beljaka do Soluna, in mnogo, mnogo svobode...**

PRVA OBLETNICA DR. JAN. EV. KREKA.

"Domoljub" piše pod tem naslovom 10. oktobra:

Pretekli torek 8. oktobra je minilo eno leto, odkar je umrl v Št. Janžu na Dolenjskem oče Jugoslavije in slovenski apostol dr. Ev. Krek. Ni ga v Jugoslaviji človeka, ki bi ne poznal njegovega imena in njegovega dela za nas. Umrl je pri delu za Jugoslavijo, vse njegovo življenje je bilo delo za našo svobodo, za našo boljšo bodočnost. Majniška deklaracija je v prvi vrsti njegova zasluga. Ko smo ga v nedoglednih vrstah spremljali na njegovi zadnji poti, smo zasiutili, da so iz njegove smrti vzklilo seme slovenske in jugoslovanske edinosti In nismo se motili. Ob njegovem grobu smo se zavedli vse svoje revšine in nesreče, začutili smo pa tudi svojo moč, ki nam jo more dati samo narodna edinost. In ob njegovem grobu smo storili sklep, da naredimo konec bratomornemu boju v domači hiši, pa da strnemo vse slovenske in slovanske stranke v mogočno četo in jo postavimo v boj proti našim narodnim sovražnikom.

Krekova smrt in njegov pogreb pa vseslovanska slavnost v Ljubljani in Št. Janžu ob priliki odkritja njegove spominske plošče, sta dva večnotrajna mejnika v razvoju slovanske vzajemnosti. Naši narodni nasprotniki so takrat besneli, vlada je bila razburjena. Slovanski blok v Avstriji pa je tedaj dobil prve močne obroče, ki ce bodo popokali pod nobenimi udarci. Avstrija se skuša dvigniti iz starih preperelih oblik in se preustrojiti v moderno, življenja zmožno državo.

Nemci nam danes priznavajo pravico do lastne državnosti, vlada išče potov, da vstvari Jugoslavijo. Tvoja smrt, veliki Krek, je naše življenje.

Bodi Ti večen spomin!

Dopisi

Augusta, N. J.

Od tukaj se le malokdaj kaj bere v javnosti. Za to je več vzrokov, katerih pa ne bom tu razkladala, kajti nimam časa, ker bomo ravno danes prašiča zaklali. (Oh, srečni ljudje!) Ako pride kdo k nam, bo dobil za kosilo krvave kiobase, pa tudi mesene. (Komaj že sline požiramo.) Kar se tiče dela, gre dobro, da bolje ne more iti. Mlekarna dobro obratuje. Vreme imamo lepo. Pozdrav.

C. Makuc.

Export, Pa.

Da ne bo kdo mislil, da nas je že vse poženila španska señerita, zaradi katere je bilo naše malo mestece z okolico najbolj prizadeto v Westmoreland Co., se hočem zopet oglasiti s par vrsticami, katere, prosim, priobčite v Vašem cenjenem listu.

Kakor je razvidno iz različnih slovenskih listov širom Združenih držav, prihajajo iz vseh krajev glasovi protestov in ogorčenja Jugoslovanov zaradi italjanske okupacije naše stare domovine. Tako tudi tukajšnjim Slovencem, Hrvatom in Srbom ne gre v glavo, da bi naš narod, ki se je po stoletjih robstva otresel avstrijskega jarma, tlačila italjanska mora. Zato se je od strani lokalne organizacije SRZ. in na sugestijo društva sv. Alojzija št. 51 JSKJ. sklicala dne 16. decembra ob sedmih zvečer seja. Za predsednika je bil izvoljen Bennie Willig. Mr. Stojanović je v kratkem govoru orisal stališče hrvatskega naroda v preteklosti. Nato je nastopil naš rojak Mr. J. Pavletič, doma blizu Gorice, vsled česar so mu dobro poznani vsi slovenski kraji, v katerih se sedaj nahaja italjanska vojska. Nato so nastopili še nekateri drugi govorniki. Na predlog Pavletiča se je sklenilo, da se priredi skupna veselica v Poljskem Domu. Preskrbelo se bo za dobre govornike. Zapisnikar.

Thorpe, W. Va.

Zmerom prebiram dopise v Glasu Naroda, pa še nisem opazil iz naše male naselbine nobenega dopisa. Zato sem se jaz namenil malo napisati.

Tukaj nas je 10 samcev in tri družine, vsi Slovani. Ustanoviti smo društvo "Slovenski Premogar", ki spada SNPJ. št. 366. Vsi smo zaposleni vpremogovniku, zaslužek je pa odvisen od delavca in prostora.

V časopisih berem, kako razsaja španska influenca. Pri nas še ne znamo nič o tej kugi, ki ne more priti k nam, ker so sami hribi in gozdovi. Vreme imamo kakor spomladi.

Pozdrav vsem rojakom in rojakinjam po širni Ameriki ter jim želim srečno Novo leto.

Anton Žele.

Cheat Bridge, W. Va.

Namenil sem se napisati par vrstic v naš dnevnik Glas Naroda, da ne bo kdo mislil, da nas je v teh širnih gozdovih in skalnatih hribih vse skupaj v vreči pobrala španska influenca. Ne, ubranili smo se je za sedaj. Sicer je zadnjič hudo razsajala tudi med nami gozdarji in v istem času nam je vzela dva naša tovariša Alojzija Šega in Martina Valenčiča. Oba sta mislila na povrnitev v naš rojstni kraj, pa kruta smrt jima je prekrižala njune račune. Od tukaj se je ta strašilka zdaj poslovila, pa ne vemo, kam. Saj nikdo ne žaluje za njo. Sedaj smo zopet zdravi in veseli.

Tu-sem nam priroma vsaki dan naš list Glas Naroda in sploh vsi slovenski listi. In tako so nam tudi prinesli novico, da so Italjani zasedli celo jugoslovansko obalo in še potem Ljubljano. Sree nam poka, ko čitamo take novice. Zato, rojaki, na delo z vsemi sredstvi! Bratje, stojmo združeni na braniku za našo milo zemljo! Italjani morajo pustiti naše kraje, tam zibljejo jugoslovanske matere svojo deco. Mislim, da se Italjani motijo, ker nas premalo poznajo.

Sedaj pa pozdravim vse Slovence in Slovenke širom Amerike ter jim želim srečno Novo leto.

Jernej Porok.

Cleveland, Ohio.

Žalostno življenje je tukaj v največji slovenski naselbini, ker kruta bolezen še vedno razsaja in udriha največ po mladih ljudeh. Tudi meni ni prizanesla in borila sva se skozi teden dni, da ni nihče vedel, kdo bo končno zmagovalec, ali bom jaz ali bo brezzoba smrt. Ker pa je dandanašnji že tako, da kdor zna najbolj varati, tisti najlažje izhaja, tako sem se tudi jaz, ko sem čutil, da se mi bliža neizprosna smrt, obrnil v postelji, in sicer kjer sem imel prej glavo, djal sem noge; smrt pride in me misli pograbiti, seveda takoj za vrat, ali zgrabila me je za noge, jih precej trdo prešekala in se veselega obraza, misleča, da je zopet enega umorila, odstranila skozi vrata, jaz sem se ji pa smejal ter jige kazal. Za enkrat sem jo prevaril, kako bo šlo drugič, ne vem.

Tukaj se je te dni vršil generalni štrajk. Zaštrajkali so bili uslužbenci cestne železnice in trdili, da mora družba odsloviti vse ženske, zaposlene za časa vojne pri železnici. Dne 6. decembra je bil štrajk končan z zmago štrajkarjev in ženske, hočeš nočeš morale se bodo umakniti v svoje prvotne pozicije, namreč k piskrom in kuhalnicam. Tam naj pečejo okusne žgance in mastne potice. Pa brez zamere!

K sklepu pozdravljam vse rojake po širni Ameriki, posebno pa Minnesoti moje brate in vse nekdanje prijatelje ter jim želim veselo in srečno Novo leto.

Frank Lesar.

Lorain, Ohio.

Mislim, da je ni razlike, ko naši vrli rodoljubi sklicujejo shode po slovenskih naselbinah, pa naj bodo politični ali narodni shodi, ker se razpravlja, kako bi se moglo bolj uspešno pomagati milemu našemu narodu. Naši rojaki bi morali dotične shode dobro obiskati in tam izraziti svoje želje ter obenem denarno podpirati one, ki se trudijo, da pripeljejo naš izmučeni narod do svobode. Pa kaj vidimo na takih shodih? Žalibog ene in iste obraze, ene in iste na izkazu, kateri prispevajo in podpirajo. Ti rodoljubi so povečini ameriški državljani. Smelo trdim, da, ko bi ne bilo tolike požrtvovalnosti iz rodoljubja, bi ne bilo niti SKZ. in tudi ne SNZ. Edino ti dve narodni organizaciji sta se trudili z vsemi svojimi sredstvi za eden in isti ideal, namreč, da se združi naše jugoslovanske brate v skupno državo, za kar se jima mora dati priznanje, akoravno sta delovali vsaka pod svojim imenom; cilj je pa eden in isti ter tudi uspeh ni izostal, kakor je razvidno iz poročil.

Kaj pa sedaj, ko grabezljivi Italjan hoče imeti našo Slovenijo? Kje ste vi, ki stojite že z eno nogo v starem kraju? Kje ste, ko se zopet sklicujejo shodi, pošiljajo se protesti na določena mesta, pišejo se razne resolucije, slišimo razne govornike, ki poudarjajo, da sedaj smo samo Slovenci, pa nič drugega, da ni časa za drugo, nego vsi skupaj na delo, da ne bo prepozno? Prihajati morate vsi na shode, da ne bodo vedno eni in isti obrazi, da bodo prihajali tudi oni mlačneži, katerim ni drugega mar kot $.

Naša sveta dolžnost je, da podpiramo vsi, ne pa samo eni, in da podpiramo tudi one, ki se trudijo, da pokažejo ameriški javnosti, da Lah nima nikake pravice zahtevati, kar je sedaj zasedel. Zato pomisli, rojak, da, ako nisi še nič pomagal v tej uri stiske, ali si mogoče še celo oviral druge, ki se trudijo za osvoboditev, da nisi celo še enega koraka storil v ta namen, ali te ne bo vest težila, ko boš užival sad drugih, ki so se trudili, ti pa si se ironično smejal?

Zato zavedajmo se, da se naša mila Slovenija nahaja v strašni stiski. Rojaki, odzivajte se in prispevajte vsaki po svoji moči. Združimo se, domovina nas kliče! Oni rojaki, ki še sedaj nimajo nič v pomoč domovini, so slabši nego Nemci, kateri so pobijali naše brate; le toliko se ločijo, da Huni so to delali z namenom, da uničijo slovanski rod, kar se jim pa ni posrečilo, naši Avstrijaki se pa ne zavedajo, kaj jim preti od Laha. Nimajo nič v narodne svrhe, le sempatam se od teh duševnih revežev sliši kaka kletvica in to je vse, kar dajo in znajo.

Pozdravljam vse slovanske rodoljube širom naše svobodne nove domovine. John Ivančič.

Section Thirty, Minn.

Tudi jaz sem se namenil napisati par vrstic v nam najbolj priljubljeni list Glas Naroda, da ne bodo mislili rojaki po širni Ameriki, da smo tako zaspani.

Section Thirty je malo mestece, v katerem ni drugega prometa kot en rudokop, ki obratuje s polno paro po dnevi in po noči. V njem se brez vrtalnega stroja ne more nič napraviti. Dnevna plača je vsakovrstna; največ imajo okoli $5, eni tudi več. Kontrakta ne poznamo. V rovu delajo največ Finci, Hrvati, Macedonci, par Italjanov in nekako do 30 Slovencev.

Na društvenem polju smo še precej dobro organizirani: imamo dva napredna društva, eno spada k SSPZ., drugo pa k SNPJ. Pred kratkim sta nabrela tajnika gori navedenih društev $25 za Slovensko Republikansko Združenje ter poslala na pristojno mesto.

Omeniti moram tudi nesložnost nevoščljivost med Slovenci. Ako ima kak človek kakšno boljše delo, kako so proti njemu. Ni dolgo tega, ko so hoteli enega rojaka preddelavca (shift bossa) iz premisleka in zagrizenosti od dela spraviti brez vsakega vzroka. Navedel bi imena tistih dobrih možičkov, pa naj bo za enkrat. Niti enega ni bilo druge narodnosti. Nek pondeljek v sušilnici gre eden semintam: "Zaštrajkajmo!" Drugi povprašujejo: "Zakaj?" "Ludvika nočemo za bossa." Nato ga vpraša eden: "Kaj ti je storil?" Ta pravi: "Precej nakriž gleda; Ribničan ni dober boss." Teh puntarjev je bilo izmed sto delavcev devet. Dobro, počakajo superintendenta. Ta jim pa reče, da naj gredo na delo, da bo že on poravnal, kar ni prav. Isti dan pride v rov captain in vodja rova. Ko pride do tistih tičkov, vpraša enega: "Zakaj hočeš štrajkati?" Odgovori: "Sem bil 'short' 3 ure zadnji mesec." Drugega vpraša: "Kaj je s teboj?" On pravi: "Jaz sem bil naprošen." Tretji bi bil rad odgovoril, da se ženske doma prepirajo in vsled sovraštva bi pa rad tega od dečt spravil; pa ni mu dal odgovora, rajši je povesil obilni nos in molčal. Jaz, pisec tega dopisa, grem v rovu od prostora do prostora kot opazovalec (stafety man) ter sem čul, ko so se potem drugorodci pogovarjali in jih nazivali "baba štrajk".

Dragi mi Slovenci, bodite si bolj prijateljski v bodoče, ker edino v ljubezni in slogi je odrešenje našega naroda.

Ze danes naj zadostuje. Cenjenim rojakom in rojakinjam želim najbolj srečno Novo leto.

Jožef Kosorak.

Jugoslovanska Katol. Jednota
18 98
Ustanovljena leta 1898 — Inkorporirana leta 1900.
Glavni urad v ELY, MINN.

GLAVNI URADNIKI:
Predsednik: MIHAEL ROVANŠEK, box 251, Conemaugh, Pa.
Podpredsednik: LOUIS BALANT, box 106, Pearl Ave., Lorain, Ohio.
Tajnik: JOSEPH PISHLER, Ely, Minn.
Blagajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.
Blagajnik neizplačanih smrtnin: LOUIS COSTELLO, Salida, Colo.

VRHOVNI ZDRAVNIK:
Dr. J. V. GRAHEK, 843 E. Ohio St., NS. Pittsburgh, Pa.

NADZORNIKI:
JOHN GOUŽE, Ely, Minn.
ANTHONY MOTZ, 9641 Ave 'M', So. Chicago, Ill.
IVAN VAROGA, 5126 Natrona Alley, Pittsburgh, Pa.

POROTNIKI:
GREGOR J. PORENTA, box 176, Black Diamond, Wash.
LEONARD SLABODNIK, box 480, Ely, Minn.
JOHN RUPNIK, S. R. box 24, Export, Pa.

PRAVNI ODBOR:
JOSEPH PLAUTZ, Jr. 432-7th St., Calumet, Mich.
JOHN MOVERN, 624-2nd Ave., Duluth, Minn.
MATT POGORELC, 7 W. Madison St., Room 605, Chicago, Ill.

ZDRUŽEVALNI ODBOR:
RUDOLF PERDAN, 6026 St. Clair Ave. N. E. Cleveland, O.
FRANK ŠKRABEC, Stk. Yds. Sta. box 63, Denver, Colo.
GREGOR HREŠČAK, 407 - 8th Ave., Johnstown, Pa.

Jednotino Glasilo: GLAS NARODA.

Vsi dopisi, tikajoči se uradnih zadev kakor tudi denarne pošiljatve naj se pošljejo na glavnega tajnika Jednote, vse pritožbe pa na predsednika porotnega odbora. Na osebna ali neuradna pisma od strani članov se ne bode oziralo.

Jugoslovanska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovanom za obilen pristop. Jednota posluje po "National Fraternal Congress" lestvici. V blagajni ima okrog $300.000 (tristotisoč dolarjev). Bolniških podpor, poškodnin in smrtnin je že izplačala do $1,500.000 (en miljon in pol dolarjev).

Bolniška podpora je centralizirana. Vsak opravičen bolnik si je svest da dobi podporo, kadar jo potrebuje.

Društva Jednote se nahajajo po raznih naprednih slovenskih naselbinah. Tam, kjer jih še ni, priporočamo vstanovitev novih. Društvo se lahko vstanovi z 8 člani ali članicami.

Za nadaljna pojasnila se je obrniti na glavnega tajnika.

Španska hripa

je že postala pri nas (v Mariboru) "domača bolezen". Tisti, ki je še ni imel, se more prištevati že k izjemam. Posebno rodovitno polje ima v šoli. Samo v mariborski gimnaziji je že okoli 140 dijakov obolelo. Posamezni razredi imajo po 20 bolnikov. Govori se, da se bodo v kratkem zaprle šole kakor se je to zgodilo že na ptujski gimnaziji.

Kak je vsenemški patriotizem.

Marsikoga bo zanimale, da je bilo v Mariboru pred vojno 7—9 milijonarjev, med tem ko se zdaj govori o 50—60 milijonarjih. Trgovine, ki so pred vojno stale tik pred konkursom, sedaj kupujejo hiše in posestva kar za stavo. Ti gospodje — vojni dobičkarji — imajo največ govoriti okoli "Marburgerice" in najbolj naglašajo "vsenemški" značaj Maribora 'der deutschen Inselstadt'. Taki-le, ki še zdaj hrustajo žemljice in kifelce, seveda lahko kričijo "durchhalten".

Pod vlak se je vrgel

v Trstu 57-letni Avgust Mazzoli, oče dveh hčera. Truplo je bilo strašno razmesarjeno. Mazzoli je bil baje neozdravljivo bolan.

Vrček piva

stane v Gradcu 82 vin., v Ljubljani pa 1 K do 1 K 20 vin., ali pa še več.

Wagnerjeva žena umira.

Monakovo, Bavarsko, 23. dec. — Gospa Kozima Wagner, vdova po slavnem nemškem skladatelju Rihardu Wagner, umira v Bayruthu.

Rojaki, naročajte se na "Glas Naroda", največji slovenski dnevnik v Združenih državah.

Ob pričetku nove poti

Po vsej raviei trdijo Jugoslovani, da so ravno oni prestali največ trpljenja tekom sedanje vojne, doprinesli največ žrtev in pretrpeli največ preganjanja in zatiranja. Dejstva dokazujejo to trditev in to priznavajo sedaj tudi mnogi Nemci, ki so uvideli krivičnost avstrijske vlade napram našemu narodu in nastopili tudi proti krivičnemu hujskanju in sumničenju vsenemških in nemčurskih kričačev. —

To trpljenje je opisal ljubljanski 'Slovenec' dne 14. oktobra v članku pod gornjim naslovom ter dostavili tudi mnenje nemškega lista 'Reichspost' in poljskega poslanca Daszynskija o našem narodu. Članek je pisan v smislu, da odbija slovenski del jugoslovanskega naroda vse ponudbe avstrijske vlade ter se glasi:

Ob času, ko razpadata stara Avstrija in Ogrska pred našimi očmi in imajo na mesto dveh ali treh vladajočih narodov stopiti mladi, samostojni narodi, ki si bodo na podlagi svobodne pogodbe ostanovili medsebojne odnošaje v bodočnosti — kakšni bodo ti odnošaji, o tem naj razglablja naša javnost čim najbolj mogoče — je ena stvar zanimiva in tolažljiva: Ni ga, ki bi po starih razmerah jokal. Kje so vzroki? Naj omenimo nekatere, ki se nam vrivajo v prvi vrsti.

Nemški in madžarski narod se je preživel, da bi imel v sebi še lastnosti, ki so potrebne narodu, ki hoče dajati direktno drugim. To je dejstvo, ki naj ga premišlja vsakdo, kdor sklepa na podlagi preteklosti, da brez Nemcev in njihove nadvlade ne morejo živeti obrobni narodni monarhije. Ob izbruhu vojne avstrijski Slovani pogromni večini niso bili slabi patrioti. Verovali so v možnost, da si ustvarijo v sporazumu z Dunajem tudi sami boljše čase. A Nemci so storili vse, da jim dokažejo, da naj ne bodo tako nespametni, da bi pričakovali od njih boljše bodočnosti. Na vse načine so nam pridigali, naj se iztreznemo; zapirali so nedolžne duhovnike po obmejnih krajih, ki so bili vsi brez izjeme oproščeni. Kazali so pri tem tako brutalnost, da je zaskrbelo vsakega. Kaj bo šele po zmagi nemškega meča?! Zaprli so tudi drugod celo vrsto zavednih Slovencev, Hrvatov in Srbov. (Deset vrst zaplenjenih).

Prišle so persekucije in šikane pri nas doma, v šoli, na sodniji v uradu.

Kar je še manjkalo, česar ni storil absolutizem Stuergha, to je dodal avstrijski parlament. Dokler jih ni zgrabila trda pest dejstev, ni bilo med Nemci — razen socijalnih demokratov — glasu, ki bi kazal le malo smisla za naše interese. Česar niso dosegle zloglasne brošure vojnih hujskačev, ki so napovedali, kako bodo širili brez obzirno germanizacijo po naših krajih, kako bo nemški državni jezik izpodrinil povsod domače uradništvo, in napravil Slovana narodni zemlji za hlapca "narodu gospodov", to so storili Teufli, Wolffi in podobna bitja v parlamentu in Ornigji v avdijencah. (Štiri vrst zaplenjenih).

V vsakem človeku je nekaj konservatizma; čeprav ima staro stanovanje dosti hib, se vendar le nerad seli. V takem položaju je večkrat sreča, če gospodar toliko časa šikanira, da se izseli ali pa zida lastno hišico, čeprav skromno, a lastno, ko bi se tega šikaniranja ne držali potoki krvi in povodenj bolezni — grozovito divja in bo še divjala po preganjanih krajih jetika — bi morali biti skoro tlačiteljem hvaležni.

Da ne pretiravamo, berimo kako trdita kot mi dva nepristranska vira, "Reichspost" in Poljak Daszynski. Videli bomo, da se sedaj zavedajo tudi Nemci, da je Avstrija storila vse, da odbije od sebe Jugoslovane.

"Reichspost" je pisala v jutranji izdaji dne 2. oktobra: "Treba si je le predstaviti, kake neizmerne množine krivice in neumnosti so bile potrebne, da so dosegle v naših jugoslovanskih deželah, ki so dale armadi neprekosljive krasne polke, katerih junake proslavlja že danes jugoslovanska narodna pesem, preobrat v mišljenju, ki je ... vrl. do dna duše, zvest narod tira v državi savražno strujo."

Res je tako, gospodje! Mi gremo z mirno vestjo svoja pota, v prepričanju, da ni prišlo do tega po naši krivdi.

Ob napeti pozornosti zbornice je v zgodovinskem govoru poslanec Daszinski dne 3. oktobra navajal baš **ravnanje z Jugoslovani za dokaz, da sedanja Avstrija-Ogrska ni več zmožna obstojati.**

"Ne govorim o Čehih; ti vedo, kaj hočejo; govorim pa o najmirnejšem narodu monarhije, o Jugoslovanih, o Jugoslovanih, kjer res ni industrijskih središč, kjer vendar nikakor ni merodajen proletarijat z rdečo zastavo — jaz govorim o narodu mirnih kmetov od Drave doli do juga. Kaj so naredili iz tega naroda? Kako so ga šikanirali in stiskali, kako se uklanjali divjim ščuvanjem z Dunaja, kako so ga zbadali vedno in vedno, kako so hoteli spraviti ljudi iz ravnotežja, kako so jih provocirali, kako so ščuvali dan za dnem po časopisju — proti komu? Proti škofu kot revolucijonarju, dokler niso naroda pripravili do tega, da je dozorel cel narod tako, da si je sam odgovoril na vprašanje: zakaj to, da so se pozabila nasprotja ki so obstajala med Hrvati in Srbi skoro stoletje. Tako so vzgojili ta narod, — sicer sramoten način, a vendar k zavesti narodne skupnosti."

Dodati nimamo k temu ničesar. Daleč smo od tega, da bi si predstavljali našo bodočnost samo s cvetjem postlano. Vemo, da nas čaka delo in žrtve, čakajo nas tudi boji. Ni se zastonj dvignila iz obrazba, razbila organizacija v politiki in gospodarstvu. Prišla bo poskušnja, a mirne nas dela zavest, da gremo po pravi poti. Nekrščansko bi bilo, če bi se hoteli odreči novim nalogam iz komodnosti. (Tri vrstice zaplenjene).

Če so imeli Slovani kdaj priliko, da razvijajo svoje zmožnosti telesa, duha in srca, jo imajo sedaj. Odgovornost smo prevzeli na lastne rame. Bog in sreča junaška!

DELITEV BOŽIČNIH DAROV.

K PREDAJI NEMŠKEGA BRODOVJA.

SURRENDER of GERMAN HIGH SEA FLEET — ADMIRAL MEURER on BOARD QUEEN ELIZABETH
— DRAWN by F. MATANIA for the SPHERE, © in U.S.A. by N.Y. HERALD —

Članom in organizacijam S.R.Z.

V kratkem se snide mirovni kongres, da zgradi na razvalinah stare Evrope nov kos sveta in položi temelj miru, od katerega pričakuje človeštvo, da ne bo nad njim trajno visel Damoklejev meč vojne. Ti narodi hrepene po trajnem miru, da si zacelijo skeleče rane več kakor štiriletnega, v vsej pretekli zgodovini brezprimernega boja in se okrepčajo za uspešen razvoj svojega prihodnjega življenja in svoje kulture.

Da more biti novi mir res varen, je pa potrebno, da se ustvarijo razmere, iz katerih izginejo elementi nasprotij, preteči, da poženejo narode vnovič na bojišča in vžgo nov, nemara še groznejši požar od zadnjega. Cela vrsta zamotanih vprašanj se mora rešiti, da se morejo razmere urediti na podlagi pravičnosti in odstraniti vzroki opravičene in nevarne nezadovoljnosti.

Med temi vprašanji je tudi jugoslovansko. Njega veliko važnost je Slovensko Republičansko Združenje že davno razložilo in vedno naglašalo. Od zadovoljive rešitve tega vprašanja je odvisno več kakor zadovoljnost Jugoslovanov samih. Kakor je bil v preteklosti vpliv neurejenih balkanskih razmer usodepoln za vso Evropo in je igral svojo veliko vlogo pri izbruhu zadnje vojne, tako postane Balkan nova, mir sveta ogrozavajoča smodnišnica, če se zanesejo nanj namesto starih novi elementi sporov, iz katerih se prejalislej lahko razvije vojna.

Če nastopamo za pravično rešitev jugoslovanskega vprašanja, je to torej več kakor naroden egoizem. Naravno je, da zahtevamo zase pravico in nihče nam ne more zameriti tega. Toda kakor se v tem oziru lahko sklicujemo na etično visoka načela, ki jih je razglasil predsednik Zedinjenih držav Woodrow Wilson, se lahko poslužujemo njegovih besed, trdeči, da hočemo s svojimi zahtevami, nikjer ne presegajočimi pravice, podpreti svetovni mir in od svoje strani olajšati ustanovitev lige narodov.

Slovensko Republičansko Združenje se je doslej bojevalo za čista pravičnost in ne bo niti zanaprej odstopilo od svojega programa niti za korak. Bojevalo se je le z dostojnimi metodami in poštenimi sredstvi in ne bo izpremenilo tega načina. Naglaša pa, da so v življenju narodov dejstva in razmere tisto, kar v prvi vrsti odloča; kjer so razmere take, da povzročajo konflikt, ga nobena človeška volja ne more preprečiti. Prav zato, ker želimo, da ne bi prišlo do nevarnega konflikta, smatramo za svojo dolžnost osredotočiti vsvoje delo na to, da se ustanove razmere, v katerih bo mir imel varne garancije.

Eksekutiva Slovenskega Republičanskega Združenja je resno in temeljito uvaževala položaj in prišla do zaključka, da je treba napeti vse moči brez obzira na trud in žrtve, da se:

1. — Javnost in vsi kompetentni faktorji natančno pouče o dejanskih razmerah v tistih krajih, do katerih se Jugoslovani čutijo opravičene;

2. — Da se razloži in utemelji velika važnost pravične ureditve vseh doslej problematičnih razmer, zlasti onih ob Jadranskem morju in se pri vseh, ki bodo merodajni za preureditev Evrope utrdi zavest nevarnosti, katero bi pomenila krivica;

3. — Da se razpršijo neresnične trditve in izpodbijejo imperijalistične pretenzije s trdnimi dejanskimi dokazi.

Pri zasledovanju tega samih pravici služečega cilja pa je treba vzeti v poštev ogromne žrtve in zapreke, nastajajoče predvsem iz nasprotne propagande, ki razpolaga s skoraj neomejenimi sredstvi, se opira na oficijelne sile, vposluje cele čete agitatorjev, se poslužuje velike množine časopisov in ima vsled raznih slučajnosti, napram katerim so bili pod tujo silo vklonjeni Jugoslovani tekom vojne brezmočni, mnogo ugodnosti, katerih podcenjevanje bi bilo zelo nevarno.

Toda zavedajoča se vseh težav in njih velikosti se eksekutiva Slovenskega Republičanskega Združenja vendar ne odreče upanju na končni uspeh, ker podpira njeno delo čista pravičnost, in ker se s popolnim zaupanjem zanaša na požrtvovalnost svojih pristašev do skrajnosti. Eksekutiva S. R. Z. je v dnu srca prepričana, da bo v tem času najbolj kritične napetosti, ko gre za vprašanje, če bo narod v domovini mogel živeti ali če bo obsojen na političen pogin, vsak Slovenec, vsak Jugoslovan v Zedinjenih državah rajši žrtvoval vse, kakor da bi vzel na svojo vest spomin, da je narod v stari domovini izgubil svojo eksistenco zaradi brezbrižnosti in sebičnosti našega ljudstva.

Sestre in bratje! Popolnoma se zavedamo velikosti žrtve, ki je potrebna. Vemo, da je med nami le malo premožnih ljudi in da doprinašate vse žrtve od svoje revščine.

Spoznavamo, da je to, kar se v tej uri od Vas zahteva, ogromno in izredno. **Ali nič manj se ne zavedamo, da je ogromno in izredno to, kar je za naš narod sedaj na kocki.** In ni je žrtve, ki bi bila prevelika, kadar gre za tako usodepolno vprašanje, kot je eksistenca našega naroda.

Če bi bila bodočnost odvisna od meča, če bi se mogla pravica našega naroda do življenja izvojevati na bojišču, bi bil vsak izmed vas pripravljen pogledati smrti v oči. Ta žrtva se ne zahteva od vas in naša globoka želja je, da ne bi bilo nikdar več treba puške in topa za obrambo jasne pravice. A da ne bodo potrebne take žrtve, moramo doprinesti druge za mirno rešitev našega življenskega problema.

Vsa sila vprašanja mora vam biti jasna, če le pomislite, da pomeni za Slovence vsako razkosanje smrt. Premalo nas je, da bi mogli pretrpeti in trajno preživeti izgubo več kakor pol miljona svojih duš. Rešiti te pomeni rešiti slovenski rod.

Prebili smo tisočletno zatiranje. Stiskani od vseh strani, oropani šolstva in izobraževalnih sredstev; podjarmljeni od tujih dinastij in aristokracij, ugroževani od germanzacije in romanizacije, prisiljeni na pognojevanje tujih kultur, smo vendar tekom štrinajstih stoletij boja dokazali svojo žilavost, svojo sposobnost za življenje in za civilizacijo. Ali naj se ves ta heroizem, poln pretresljive tragike in idealnega poleta konča s klavrnim poginom v luži prav tisti trenutek, ko je narod z občudovanja vrednim sunkom odvalil skalo z groba, v katerega je bil živ zaprt?

Sestre in bratje, vaš odgovor se ne more glasiti drugače kakor: Ne! Stokrat ne!

In ker je vaš odgovor tak, boste tudi pripravljeni prevzeti junaško žrtev nase in postaviti življenje naroda nad vse svoje osebne interese. Z neštevilnimi miljoni zlatnikov vodijo nasprotniki svoj boj. Enakega zaklada, kakor posegajo oni lahko vanj, ne moremo nikdar doseči, ker smo presiromašni zato. Ali moč, ki jo imamo, moramo napeti do skrajnosti, brez obzira na same sebe.

Zaradi tega je eksekutiva Slovenskega Republičanskega Združenja na svoji zadnji seji po najresnejšem preudarku sklenila, da se ustanovi

PROPAGANDNI FOND ENEGA MILJONA DOLARJEV

in začne nemudoma z nabiranjem. Poseben odbor, ki je bil izvoljen v ta namen, izdela podrobne načrte in jih razpošlje vsem organizacijam.

Slovenci! — Veliko požrtvovalnosti je treba, da se to doseže. Ali že ta izredna požrtvovalnost naroda, kateremu se koplje grob, pokaže **vsemu svetu resnost vaše volje in globočino vaše zavesti.** Vsakdo mora spoznati, da se narod, ki je pripravljen dati vse, kar ima, za pravico samoodločevanja, v resnici ne sme smatrati za čredo, ki se lahko peha izpod ene suverenosti pod drugo; da se ne sme z njim postopati kakor z zalogom v igri, tudi če gre za igro "ravnotežja sil", poslej diskreditiramo za vse čase.

Slovenci! Še nikdar niso bili časi za nas tako resni, kakor sedaj. A nikdar več nam ne more zapretiti taka nevarnost, če se v tej uri največje izkušnje izkažemo sposobne, da jo premagamo.

Slovensko Republičansko Združenje pa tudi razume, da je Jadransko vprašanje vprašanje vseh Jugoslovanov, tudi če so v raznih posameznostih različnega mišljenja. Z ozirom na navedeno kritično dobo, ki jo je le tedaj mogoče uspešno prebresti, če se pokaže tam, kjer gre za samo življenje naroda, enotna fronta, je eksekutiva storila korake, da se doseže z Jugoslovanskim Narodnim Vijećem sporazum za složno delo v velikih narodnih zadevah, pri katerih ne gre za notranja vprašanja posameznih organizacij.

Slovensko Republičansko Združenje nima namena posegati v popolno samostalnost Narodnega Vijeća, enako pa ostane tudi njegova samostalnost nedotaknjena. Če se doseže sporazum, ostane vsaka izmed obeh organizacij neodvisna in taka, kakoršna je. Pač pa bosta obe gledali na to, da se skupno opravi vsako delo, ki se tiče skupnih vprašanj. Če se ta sporazum definitivno potrdi, kar upamo, da se v kratkem zgodi, bodo vse naše organizacije obveščene o tem. Da ne nastane nobena zmešnjava, ki bi mogla v sedanji kritični dobi imeti najslabše posledice, pa pozivamo vse svoje organizacije in člane, da delajo kakor doslej v trajnem stiku z eksekutivo Slovenskega Republičanskega Združenja, od katere bodo za vsak slučaj dobivale vsa potrebna navodila. Ohranitev najstrožje discipline je na vseh straneh nujna, kakor še nikdar ne.

Eksekutiva Slovenskega Republičanskega Združenja naglaša z vsem povdarkom, da je slejkoprej politično delo najvažnejše in mora brezpogojno ostati v prvi vrsti. **Preden se postavi vprašanje, kako bi bilo mogoče rojakom poslati čevljev in sraic, je treba rešiti vprašanje, če dobe svoj dom in če bodo imeli pogoje za življenje sploh.**

Nikakor ne podcenjujemo važnosti materijalne podpore; toda pred očmi moramo imeti, da ne bi imela vsa taka pomoč nobenega pomena, če ni narod sam gospodar v svojem domu in nima vsled tega niti garancije, da bi mogel sam razpolagati s sukunjami in z mlekom, ki bi mu ga hoteli poslati odtod. Pravica, da je sam svoj gospodar, gre pred vsemi drugimi, in če bomo dovolj močni, da mu jo pomagamo priboriti, bodo vsa druga vprašanja razmeroma lahka.

Rojaki! Iz duše, polne skrbi za narod, iz jasnega spoznanja, da se rešuje za Slovence vprašanje življenja, iz srca, polnega hrepenenja po boljši bodočnosti našega naroda, gre naš prosečí klic in išče vaša srca. V vsej naši bolesti polni preteklosti niso bile oči sveta nikdar tako uprte v nas kakor sedaj. **Pokažemi temu svetu, da smo narod ki hoče živeti in ki je vreden življenja! Povejmo mu s svojim delanji, da nima eksistenca cene za nas, če jo moramo imeti le v sužnosti!**

Podajmo dokaz, da so nas napačno sodili tisti, ki so nas smatrali za hlapčevsko čredo in pritlikavske dušice. Ogenj svobode, ki so ga stoletja v trpljenju in bedi zažigali naši pradedje, živi tudi v naših dušah; čas je prišel, da napravimo grmado za svoj kres, da švigne plamen do neba in obsije njegov žar ves svet. V odsevu tega neumrjočega plamena bo človeštvo spoznalo narod, ki je vreden svobode.

Boginja, ki dviga svojo bakljo ob vhodu v to deželo nepozabnih bojev, upira svoje oči v nas, Slovenci! Jugoslovani! Naredimo se sposobne, da vzdržimo njen žgoči pogled in da morejo naša srca brez trepeta odgovoriti:

— Svoboda! Naša si in mi smo tvoji!

Eksekutiva S. R. Z.

Slovenske novice

Calumet, Mich.

Ko smo pred kratkim blagoslovili službeno zastavo, smo se radovali, ker do tedaj nismo izgubili nobenega izmed 121 mladeničev, ki se nahajajo v vojni službi. Toda veselje je bilo prezgodnje. Na Calumet so prišle tri brzojavke obenem, ki so uradno naznanile smrt treh naših vojakov. Seržant Peter Strutzel, sin Georga in Barbare Strutzel iz 7. ceste, Calumet, je padel v bitki dne 27. septembra. Pokojni je bil rojen pred 25 leti v Manistique, Mich. Kot mal deček je prišel s starši na Calumet. Pred vojno je služil tri leta v redni ameriški armadi, in sicer pri konjenici. Kot saržent je bil po dosluženih letih častno odpuščen iz armade. Ko je pa Amerika vstopila v vojno, je zopet prostovoljno vstopil, in sicer to pot v infanterijo. Na Francosko je prišel letos poleti s 314. infanterijskim regimentom, kjer je našel častno smrt na bojnem polju. Za njim žalujejo oče in mati, sestri Mrs. Mary Plautz in Mrs. Catharine Plutter, bratje Joseph, ki je tudi na Francoskem, John, George, Michael, Charles in Frank, vsi živeči na Calumetu. — Steve Žagar, sin Antona in Catharine Žagar iz Bollman Addition, Laurium, je umrl dne 28. septembra na ranah, ki jih je dobil v bitki. Bil je 24 let star in rojen na Calumetu. Oženil se je pred štirimi leti, a soprogo mu je že lansko leto umrla. Z željo, da tudi on nekaj stori za vzvišeno idejo demokracije, je vstopil v armado. In doprinesel je res največjo žrtvo: dal je svoje življenje za svobodo narodov. Poleg staršev zapušča še dve sestri in enega brata. — Mr. Jos. Deržaj iz Centennial pa je dobil od svoje hčerke Mary v Detroitu brzojavko, da je njegov sin Joseph padel v bitki na Francoskem. Mladenič je bil star 24 let in je že več let bival v Detroitu, kjer je do vstopa v armado delal v eni on-

dotnih avtomobilnih tovarn. Tudi njemu ni prizanesla sovražna krogla, v francoski deželi mirno spava spanje junaka. Za njim žalujejo oče in dve sestri; mati mu je umrla pred leti. — Tugujočim starišem in sorodnikom vseh treh mladeničev izrekamo najiskrenejše sožalje nad prerano izgubo nadebudnih sinov. V njihovi žalosti naj jih tolaži sladka zavest, da so umrli njih sinovi najbolj častne smrti: smrti junaka na bojnem polju. Zlate zvezde v naši službeni zastavi naj jih vedno spominjajo, da so dali svoje življenje v službi domovine za najbolj vzvišene ideale človečanstva: za demokracijo, za prostosi in svobodo narodov sveta! Naj spijo mirno spanje pravičnega v z junaško krvjo napojeni francoski zemlji! Slava junakom! Blažen njih spomin!

Za Rdolfa je bil krščen novorojenček Alojzija in Ane Klanšček iz Laurium.

Rojak John R. Sterbene ml. je odpotoval z družino v L'Anse, kjer je kupil farmo. Družina bo ostala na farmi, dočim bo on prišel nazaj na Calumet, kjer bo čez zimo še delal v rudniku.

Mike Štimac iz Painesdale je hotel vtihotapiti žganje v Michigan, pa so ga prijeli ravno v trenotku, ko je izstopil iz vlaka.

Chisholm, Minn.

Za časa, ko je najbolj razsajala španska influenca, se je veliko žrtvovala bolniška postrežnica Elizabeta Zoretič, ki ni samo stregla bolnikom, ampak je v mnogih slučajih tudi kuhala, kjer so bili vsi bolni pri hiši.

Prva lovska nesreča v tej sezoni se je pripetila 1. decembra, ko se je na lovu sprožila puška Ign. Dolenšku tako nesrečno, da je šel ves naboj v njega. Bil je na mestu mrtev. Z njim je bil na lovu Fr. Seringer. Ponesrečeni je bil star šele 23 let. Pogreb je bil 3. dec.

Clinton, Ind.

Smrtnonevarno se je ponesrečil rojak Louis Holjavec. Grede od dela domov se je mislil peljati s premogovim vlakom ter je pri tem padel pod vlak, da mu je odrezalo obe nogi. Umrl je še isti dan.

Joliet, Ill.

Umrl je 10. decembra Filip Culinović, doma s Primorskega. Pogreb je bil 12. dec. Bil je oženjen in star šele 26 let.

Umrl je za jetiko rojak Anton Miheve iz Rockdale.

Krasno petje imamo v naši cerkvi zlasti odkar je pri nas Mr. Cvenk, ki je mojster v svojem poslu. Lepo petje povečuje slavnost, posebno če je pesem domača, katero vsak razume, in če mešan zbor spremljajo čarobni glasovi orgelj.

Bolna baž Križ je bil kaznovan, ker je prehitro vozil po Columbia cesti. Seveda to čuvaji radi store, samo več dolarčkov pridrči v policijski magistrat.

Virginia, Minn.

Martin Spoljarič je bil priveden v sodišče, ker ga dolže poneverjenja. On stvar zanikuje in je vrestal poroštvo za $250.

Tony Pašič, ki služi v Stric Samovi vojski, je med ujetniki na Nemškem, kakor je bilo sporočeno starišem. Bil je ujet v boju.

"Bela kuga" razsaja predvsem med delavskim narodom. Ali je more podedovati otrok po svoji materi? — Odgovor nate najdete v SLOVENSKO - AMERIŠKEM KOLEDARJU za leto 1919.

ŠTIRI POSEBNOSTI DNEVA.

Slovita ura s švicarskim kolesjem

Popolnoma posebno jeftina moderne ure. 14-karatna pozlačena ura z 12 kamni, samo $12,00.

Posebno privlačna srebrna ura, kar najbolj potrebna zaradi svoje priročnosti, ki se navija vsakih 8 dni, samo $10.00. Najbolj nepogrešljiva ura, na kateri se vidi ponoči in v temi je Radiant Luminous iz nikla, samo $6.50. Brezplačno krasna verižica, garantirana za 20 let, z vašim naročilom, ako izrežete ta oglas in ga pošljete z naročilom za katerokoli izmed teh ur in ako pošljete obenem gorioznačeni znesek. Krasna ženska zapestna ura, ki se lahko rabi v vsaki obliki, samo $6.00. Ako kaaerakoli izmed teh ur po prejemu ni taka, kakor garantiramo, se bo denar takoj nedotaknjen vrnil.

R. F. NOVELTY CO.,
116 Nassau St., Dept. L.,
New York, N. Y.

Slovenska-Hrvatska Zveza

v Združenih Državah Ameriških in Canadi.

Ustanovljena 1. januarja 1903 v Calumet, Michigan.

Inkorporirana 11. junija 1906 v državi Mich.

GLAVNI ODBOR:

Predsednik: FRANK GREGORICH, Box 29, Dodgeville, Mich.
Podpredsednik: GEORGE KOTZE, 115 Grant Avenue, Eveleth, Minn.
Prvi tajnik: ANTON GESHEL, Borgo Block, Calumet, Mich.
Zapisnikar: MATHIAS OZANICH, Seventh Street, Calumet, Mich.
Blagajnik: VINCENT ARBANAS, First National Bank, Calumet, Mich.

NADZORNI ODBOR:

I. nadzornik: ANTON GERZIN, Eveleth, Minn.
II. nadzornik: JOHN B. MALNAR, Calumet, Mich.
III. nadzornik: PAUL SHALTZ, 209 Seventh St., Calumet, Mich.

POROTNI ODBOR:

I. porotnik: MATH. ZGONC, Box 423 Ely, Minn.
II. porotnik: VILJEM MIHELIČ, Calumet, Mich.
III. porotnik: FRANK LEVSTIK, Box 103, Aurora, Minn.

POMOŽNI ODBOR:

JOHN KAMBICH, 417 Osceola St., Laurium Mich.
LUKAS STEFANEC, Calumet, Mich.
MARKO JOTICH, Calumet, Mich.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

DR. JOHN S. STEFANEZ, 268½ First Avenue, Milwaukee, Wis.

ODVETNIK:

ANTHONY LUCAS, Calumet, Mich.

Opomba.—Vsa dopisovanja, kakor tudi spremembe članov in članic naj se pošiljajo na glavnega tajnika: Anton Geshel, Slovenic Croatian Union, Borgo Block, 5th St., Calumet, Mich.

Denarne pošiljatve naj se pošiljajo na blagajnika: Vincent Arbanas First National Bank, Calumet, Mich.

Prošnje za novo pristople člane in članice naj se pošiljajo na vrhovnega zdravnika: John S. Stefanez, 268½ First Ave., Milwaukee, Wis.

Vse pritožbe naj se pošiljajo na predsednika porotnega odbora: Math. Zgonc, Box 423, Ely, Minn.

Uradno glasilo: GLAS NARODA.

Seja glavnega odbora S. H. Zveze 4. dec. 1918.

Glavni predsednik Fr. Gregorich odpre sejo ob 3. uri popoldne. Prisotni so sledeči:

Predsednik Fr. Gregorich, tajnik A. Geshel, zapisnikarja M. Ožanich in V. Arbanas.

Čita se zapisnik prve seje, ki se odobri in podpiše.

Preide se na izplačila posmrtnin:

Brat Matevž Zgonc, član dr. štev. 7 Ely, Minn. On je umrl 6. novembra 1918 vsled influence. Izplača se posmrtninska podpora soprogi Mariji Zgonc $800.00.

Sestra Margareta Črnivec, članica dr. štev. 11, Ely, Minn. Umrla 24. okt. 1918 vsled influence. Se izplača soprogu John Črnivec svoto $400.00.

Amalija Grahek, članica istega društva, umrla dne 2. novembra 1918 vsled influence. Se izplača posmrtnina soprogu Martinu Grahek svota $800.00.

Martin Chacich, član društva št. 24, Virginia, Minn. Umrl dne 16. oktobra 1918 vsled influence; se izplača posmrtnino soprogi Jeleni Chacich $800.00 takoj, ko v gl. urad pridejo potrebne listine.

Odobreno za pogrebne stroške.

Andro Briški, član dr. štev. 9, Calumet, Mich. umrl 22. novembra 1917 v Butte, Mont. Se izplača pogrebniku M. F. Walsh $100.00.

Odobrena bolniška podpora.

Dr. štev. 7: John Sejatovich, Frank Pucel, Nick Popovich, Fr. Miklaučich, Anton Slanc, Štefan Leban, Matevž Zgonc, John Golobich in Jos. Novak.

Dr. štev. 8: W. Mihelich, Ant. Rozman, Nikola Badovinac in N. Vuk.

Dr. štev. 9: Juro Starčevich, A. Miheleich, Louis Chop, Juro Osmak, Petar Marincich, Val. Klarich, John Radosevich, Val. Jakovac, M. Miheleich, St. Abramovich in Toma Lesh.

Dr. štev. 11: Mary Lokner, A. Novak, Jozefa Fink in Katarina Sprietzer.

Dr. štev. 13: John Zoricich.

Dr. štev. 14: George Pizent in Franciska Stefančič.

Dr. štev. 15: Filip Chopp.

Dr. štev. 16: El. Jakovec.

Dr. štev. 20: John Plut in Mike Kolar.

Dr. štev. 21: Frank Pajnich.

Dr. štev. 22: Mike Perkovich, Anton Tičak in K. Marohnich.

Dr. štev. 23: John Fritz.

Dr. štev. 24: Andro Zidarich, John Matanich, Nick Duich, And. Babich, Grga Brankovich, Toma Gašparac, Josip Sudlovich in Filip Vidmar.

Bolniške nakaznice, katere niso odobrene.

Johnu Lazar, ki je umno bolan, se odvrže, dokler se ne izve, komu da se izplača podpora.

Stivu Bahich, članu dr. šev. 24, ker se ni zdravil po pravilih S. H. Zveze se odvrže.

Razni stroški.

Houg. Con. Elec. Co.	1.00
Mich. S. Tel. Co.	2.00
Croatian Printing Co.	15.00
A. Geshel, stroški	1.98
S. C. Chinoweth za bonde Insurance	10.00
John J. Plautz za prevod pravil	110.00
Keewenow Printing Printing Co.	2.25
F. S. Mali za pregled knjig na konveneiji	10.00

Razni predlogi.

Glavni tajnik predlaga razne ponudbe za tiskanje pravil Slov. Hrv. Zveze. Ker so ponudene razne cene, se pooblasti gl. tajnika, da se pravila dajo tiskati onemu, katerega cena je najnižja.

Nadalje da na pregled proteste, ki s odospeli na glavni urad, izdani od društva sv. Ivana štev. 8, Calumet, Mich. zaradi bodočega glasila.

Ko se protesti pregledajo, se pronajde, da je večina njih nevaljanih, ker niso na rednih dr. sejah a niti lastnoročno podpisani, ampak je društveni tajnik pri nekaterih društvih večinoma sam imena podpisal.

Vname se mala debata, pri kateri se vendar pride do zaključka, da se da članstvu na glasovanje, ampak da se strogo zabranjuje pri bodočem glasovanju — korteširanje po privatnem stanovanju in falsificiranje podpisov, ker v takem slučaju se bo smatralo neveljavnim.

Seja 6-mesečnih računov se bo vršila 13. januarja 1919. Se opozarja nadzorni odbor, da bo rečenega dne ob 9. uri zjutraj v glavnem uradu SHZ.

Asesment za mesec januar 1919 se pošlje po pravilih SHZ.

S tem je dnevni red izčrpan, in glavni predsednik jo zaključi ob 7.15 zvečer.

Bodoča se vrši 4. jan. 1919.

M. Ožanich, zapisnikar.

NAZNANILO.

Sklepom zadnje redne mesečne seje Podp. Zveze Slov. Fantov in glasom pravil SHZ. se bo vršilo letošno gl. zborovanje in volitev odbora za 1919 v nedeljo dne 22. decembra 1918 točno ob 2. uri popoldan v navadni dvorani. Dolžnost vsakega člana je, da se zagotovo vdeleži gl. seje in gleda na to, da se izvoli v odbor člane zanesljive, zmožne in one, kateri imajo voljo točno izpolnovati društvene stvari. Vsi oni člani, kateri se nameravajo zavarovati za $2.00 bolniške podpore na dan, kakor tudi vsi oni, kateri nameravajo zavarovati svojo mladino v otročji sklad SHZ., ste prošeni, da mi to naznanite do ali vsaj na gl. zborovanju. Mladina se bo sprejemala v Zvezo od 1. do 16. leta.

Člani, kateri še niste plačali asesment za december 1918, ste prošeni, da to storite prej ko mogoče tako, da mi bo možno poslati asesment o pravem času na gl. urad Zveze. Oni člani, ki so se preselili iz enega stanovanja na drugo, kakor tudi oni, ki se nahajajo po raznih državah s potnimi listi, so prošeni da mi naznanijo svoje nove in pravilne adrese brez vsakega odlašanja.

V slučaju, da dotični ne popravi adresa, bo njegova lastna krivda, ako ne bo dobival glasila po novem letu. Podp. Zveza Slovenskih Fantov bo priredila svojo letno veselico s plesom na novega leta dan dne 1. januarja 1919 točno ob 7. uri zvečer.

Slovenci, Slovenke in vsi Jugoslovani so uljudno vabljeni, da nas posete v polnem številu. Odbor bo gledal na to, da bo postregel občinstvu kolikor bolj mogoče z raznimi prigrizki, mehkimi pijačami in dobrimi smotkami.

Vstopnina za možke 25c, dame proste.

John Kambich,
tajnik PZSF. št. 23 S. H. Zveze.
Laurium, Mich.

ZAHVALA.

Lepa hvala glavnemu tajniku SHZ. za njegov trud, ker se je potrudil v tako hitrem času za izplačano smrtnino in za svoto predsedniku porotnega odbora in za svoto za časa bolezni pokojnega Math. Zgonc. — Mary Zgonc, Box 423, Ely, Minn.

DOPIS.

Ely, Minn.

Društvo sv. Ane št. 11 SHZ. je imelo tretjo nedeljo t. m. popoldne svoje zborovanje in volitev odbora. Volitev se je vršila na aklamacijo ter je bil izvoljen večinoma stari odbor. Predsednica Johana Stoli, Box 606; podpredsednica Ana Hočevar; tajnik Joseph J. Peshel, Box 165; blagajnica Amalija Veranth, Box 154; zapisnikarica Ana Novak; odbornice: Franca Moravec, Amalija Golobich in Marija Slobodnik.

Društvo zboruje vsako tretjo nedeljo v mesecu v prostorih stare cerkve ob dveh popoldne.

V tem letu je društvo izgubilo tri članice: Ana Šnajder je umrla za srčno bolezen, Marija Črnivec in Amalija Grahek sta umrli za pljučnico.

Društvo šteje sedaj devetinpetdeset članic.

Meseca januarja se bo vršila volitev za glasilo SHZ. in predsednika nadzornega odbora, zatorej vabim vse članice društva sv. Ane, da se prihodnje seje vse članice vdeleže.

Po novem letu bo vsaka članica prejemala glasilo. V slučaju, da bo katera prejela glasilo, ako ima soproga v SHZ., naj mi takoj javi, ker le eden v družini bo prejemal glasilo.

Terezija Urbančič, članica društva sv. Ane št. 11 SHZ. v Ely, Minn., naj mi javi svoj popolni naslov. Sedaj se nahaja nekje v državi Illinois.

Vsem članicam želim srečno Novo leto, istotako vsemu članstvu Slovensko-Hrvatske Zveze.

Z bratskim pozdravom
Joseph J. Peshel, tajnik.
Box 165. Ely, Minn.

WSS WSS WSS WSS
WSS WSS WSS WSS

Ozdravil svojo KILO.

Jaz sem grozno bolel, ko sem pred leti vzdignil en zaboj. Zdravniki so mi rekli, da moram biti operiran ako hočem ozdraviti. Obveze mi niso dobro činile. Konečno sem pa dobil nekaj, kar me je hitro in popolnoma ozdravilo. Več let je preteklo in kila se ni povrnila, akoprav delam težko mizarsko delo. Nisem bil operiran, niti zgubil čas, nobenih sitnosti. Jaz nimam ničesar za prodati pač pa dam vsakemu poljubno, kako se zaželi popolno ozdravljenje brez operacije, ako mi pišete Eugene M. Pullen, Carpenter 351E Marcellus Ave. Manasquan, N. J. Najbolj je, da izrečete to objavo in jo pokažete onemu, ki je bolan — morda rešite komu življenje ali pa vsaj pred nedeležno kilo in strahopred operacijo.

Adv

NAZNANILO.

Vsem rojakom v New Yorku in okolici kličem prav veseli "Merry Chritmas" in obenem tudi "Hapy New Year" ter se tudi zahvaljujem za dosedanji obisk moje dobro vpeljane grocerije. Priporočam tudi zdaj za praznike, da obiščete svojega rojaka v trgovini. Tu ni izgovora, ne moremo, ker smo predaleč, ker naj si bo kdo še tako daleč, blago se dostavi na dom točno in poceni.

Se priporočam,

JOSEPH GAČNIK,
307 Stocton St., Brooklyn, N. Y.

Ne pozabite še Vašega prijatelja opozoriti na to priliko. Vsakemu naročilu priložim lepe darove.

Božični paket

Francoski spisal Jean Rochon.

Bili smo izven službe onega božičnega večera leta 1914. Petnajsta kompanija je našla zavetja v majhnem, napol podrtem skednju, kojega streha je bila napol odbita. Vsled tega nam je bilo tudi mogoče zanetiti majhen ogenj na ilovnatih tleh skednja in dim je odhajal skozi luknjo porušene strehe.

Bili smo veseli in čakali na večerjo. Meriadec, neki Bretonec iz Fougeres, je čutil, kako se mu raduje duša ob tej priliki in dočim je lupil krompir, je natihem pel predse stare božične pesmi svoje domovine.

— Ali hočeš zapeti skozi nos vse pesmi, katere si čul od svoje stare matere? — je zavpil neki vesel Parižan na sentimentalnega Bretonca.

Parižan je bil poosebljenje pariškega pocestnega dovtipa, poln persiflaže ter slovesno zakrinkane ironije.

Meriadec, ki mu ni odgovoril se je ozrl skozi odprta vrata skednja ter rekel:

— Ah, tam gre Real!

— Veliki vojvoda! Gotovo lep ptič.

Častnik, katerega je Parižan označil na tak način, je bil pribočnik, star nekako štirideset let slok, modrih oči ter obraza, ki je bil tako neprodiren, da ga ni še nikdo videl smejati se. Dvanajst mož, ki so lupili krompir, je udarilo v smeh vspričo pripombe Parižana.

— Stavim, da je bil v civilnem življenju zaposlen pri kakem pogrebniku.

— Ne, moral je delati v kaki pivovarni.

— Kak šaljivec je ta Versepied (To je bilo ime Parižana).

— Brez šale, če bi ga imeli mi v zakopih, bi bili ubiti še predno bi imeli priliko za naskok.

— Na čuden način vodi svoje ljudi.

— Ena sama kretnja — in nato leti naprej kot bik, ki gre v areno. —

— Strahu ne pozna ta človek. Rečem pa, da ima velikansko srečo. Vspričo njegove velikosti se čudim, da ni bil že najmanj ducatkrat zadet.

— Res, čuden človek, — ta veliki knez. — Bolj je slovesen kot nočna čepica kake stare ženske.

— Ali pa ve kdo zakaj? — je rekel neki prostak, ki se dotedaj ni vdeležil pogovora. — Če hočete soditi napake ali postopanje kakega človeka, morate najprvo poznati njegove motive.

— Govoriš kot poosebljena modrost. He, tu prihaja kapitan!

V istem trenutku se je pojavil pri vratih skednja kapitan, kateremu je sledil sluga, ki je nosil večje število paketov.

— Ali je kdo tukaj brez družine?

— Da, gospod kapitan, — je odvrnil Versepied, ki se je vzravnal kot sveča.

— Zdi se mi, da ste iz Pariza?

— Da, gospod kapitan.

— Ti paketi so dospeli. Daj mi enega, — je rekel kapitan, ki se je obrnil proti služabniku.

Nato pa se je obrnil na ostale ter rekel:

— Žal mi je, a dati morem le en paket vsakemu oddelku. Prepričan sem, da boste delili s svojimi tovariši božična darila.

— To se razume, gospod kapitan, — je zakričal Versepied.

— Zahvaliti se morate osebi, ki je poslala darila. Dobro zabavo vam želim, fantje.

Paket je vseboval različne zavžitne stvari, katere je vzel Versepied iz omotov. Med njimi je bila ena klobasa, nekaj slanine, nekaj škatljic morskega pajka, biskvitov, orehov, oranž, jabolk ter vel svežnjev smodk in cigaret.

— Stotisoč vragov, — je zakričal Versepied. — To zadostuje za celo ženitovanje.

Nato pa je zapazil majhno škatljico, zvezano z rdečim trakom. Odprl jo je ter potegnil iz nje predmet, zavit v tenak papir.

— Oprostite mi, — je rekel. — Mislim, da bo to moja osebna lastnina.

— Zakaj?

— Ker se mi zdi, da ima to značaj osebne lastnine. Videli bomo. To je pismo od darovalca. Pojasnilo nam bo celo skrivnost.

Potegnil je pismo iz škatlje ter razgrnil darilo. Bila je pipa.

A kakšna pipa! Umetniško je bila izrezana ter imela ustnik iz jantarja.

— Glej, glej, — je rekel eden izmed vojakov. — Tako darilo bi lahko poslal Joffru.

— Ali ne vidiš, da je pipa počrnela?

— Gotovo. Za to pa je tem boljša. —

— Kaj pa je napisano?

Pričelo se je mračiti. Ljudje so se morali stisniti zelo skupaj, da je bilo mogoče prečitati pismo.

— Paul Real! — je vzkliknil eden izmed njih.

— Real? — je vprašal neki drugi vojak. — Mogoče je celo sorodnik velikega kneza?

— Prečitajte najprvo pismo — je rekel Parižan resno, potem ko je bil napolnil in prižgal svojo lepo pipo.

Nato pa je pričel čitati pismo:

— Gospod vojak: — Vi me ne poznate in jaz ne poznam vas. Vsled tega boste tembolj presenečeni.

— Jaz sem mala pribežnica, stara deset let. Mamo in mene so poslali v Nemčijo onega dne, ko so prišli Nemci v Valenciennes. Ostali sva štiri mesece v jetništvu na Badenskem, zelo blizu švicarske meje. S pomočjo neke znane nam družine se nama je posrečilo pobegniti ter dospeti v Pariz, kjer imava dobre prijatelje ter nama ničesar ne manjka.

— Veseli bi bili, če bi ne žalovali za dragim papatom, ki naju je zapustil na prvi dan mobilizacije. Ničesar ne veva o njem. Dobili nisva nikakih pisem in mama se boji, da je morda padel v bitki. Obe sva zelo žalostni.

Mama je dala v paket vse, kar se ji je zdelo primerno. Jaz sama sem dala noter tudi pipo dragega očeta, katero sem vzela s seboj, ko sva zapustili svoj dom. Sam jo je bil izgotovil. Ko boste kadili, se boste gotovo spomnili nanj.

Mala francoska deklica, ki vam želi dobre sreče ter veselja.

Eva Real.

Najin naslov je: — Mme. Paul Real, pri Mme. Morel, 230 Boulevard Sebastopol, Pariz.

— Real, — je vzkliknil Bretonec. — Še vedno je najti na svetu nekaj kraljevskih ljudi. (Real pomeni namreč v francoščini kraljevski).

Pribočnik se je vračal po cesti in njegov obraz je bil prav tako melanholičen kot vedno.

Versepied je skočil pokonci.

— Pribočnik! — je zaklical ter vzel pipo iz svojih ust.

Pribočnik se mu je približal.

— Kje ste dobili to pipo?

Ostri ton častnika je preseneti Verespied-a.

— Pribočnik! — to je bilo vse kar je mogel spraviti iz grla.

— Hočem vedeti, kje ste dobili to pipo. Ali mi hočete odgovoriti?

— Nikjer je nisem dobil. Nekdo mi jo je poslal in z njo vred to pismo. Ali ga hočete prečitati?

Pribočnik je vzel list, katerega mu je dal vojak ter ga prečital. Čim dalje je čital, tem bolj razburjen je postajal in v očeh so mu zaigrale solze.

— Poglejte, — je rekel neki poilu. — Tu prihaja zopet veliki knez. Ravno ob pravem času.

— Ah, — je zahropel ter padel skoro naprej, pri čemur je objel presenečenega Versepied-a. — Dolgujem vam največje veselje svojega življenja. Moja žena, — moja mala Evica. — Našel sem ju končno potem ko sem že mislil da sta že mrtvi. — Ali razumete?

— Da, razumem, — je rekel vojak. — Dobil pa sem še več kot pipo. Cel kup dobrih stvari je in če hoče gospod pribočnik preživeti božični večer pri nas, tam v skednju smo, možje petnajste kompanije.

— Pridem. Ob kateri uri?

— Ob šestih.

— Zagotovo in prav srčna hvala vam!

NAZNANILO IN ZAHVALA.

Tužnim srcem naznanjam prijateljem in znancem širom Amerike, da je dne 21. decembra zavedno zaspala moja preljuba žena, oziroma mati

FRANČIŠKA ŠKRABAR

v starosti 33. let.

Ranjka je bila dobra žena, skrbna gospodinja in najboljša mati svojim otrokom ter se je ob vsaki priliki zavedala svoje slovenske narodnosti. Bila je zelo priljubljena v newyorški naselbini, kar je pokazal mnogobrojen obisk ob mrtvaškem odru, neštevilno vencev ter tako veliko število pogrebnikov, akoravno je hudo deževalo. Pogreb se je vršil iz hiše žalosti v torek 24. dec. ob 10. uri zjutraj v slovensko cerkev in potem na pokopališče svete Trojice v Brooklyn, N. Y., kjer je bila položena poleg svojega sina, ki je umrl pred tremi in pol leta. V Ameriki zapušča mene, žalujočega moža, dve hčeri in nečakinjo, v starem kraju pa tri brate, dve sestri in očeta v starosti 86 let.

Prisrčna hvala vsem, ki so jo obiskali ob mrtvaškem odru, ji darovali toliko krasnih vencev ter jo spremili k pokoju. Hvala S. S. P. D., katerega članica je bila, ter prijateljem in sorodnikom, ki so prečuli dolge ure ob odru ranjke. Imen ne morem priobčiti, ker bilo jih je toliko, da primanjkuje prostora; zato pa naj vsi sprejmejo še enkrat mojo najsrčnejo zahvalo.

Tebi pa, nepozabljena, bodi lahka ta svobodna zemlja. Tvoj spomin bo večen v mojem srcu!

New York, N. Y., 26. decembra 1918.

Alojzij Škrabar, soprog,
Mimi in Frančiška, hčeri,
Jozefa Kvas, nečakinja.

Neverjetna nemška zagrizenost.

Nedavno je zbolela nadučitelju nemške šole na Muti g. N. žena na porodu. Mesto, da bi šel takoj k slovenskemu zdravniku, ki ga ima v bližini, je v svoji duši storil sklep, "zum vindišen gehe ich nicht!" Ko je postalo huje, je poklical doktorje iz Gradca, a bilo je že prepozno. Uboga žena je morala radi moževe zagrizenosti v grob.

Vestno zdravilo dela čudeže.

Trinerjeva zdravila uživajo že 30 let nenavadno zaupanje. — In to čisto po pravici, kajti vestnost izdelovatelja dobiva zaupanje in posplošenje pri kupcih. Zdaj je bilo potreba nekoliko zvišati cene. — Mi smo se dolgo časa zoperstavljali naraščanju cen veh potrebščin in razpošiljanja, toda novi vojni davki so nas prisilili nekoliko zvišati cene. — Vsak prijatelj Trinerjevih zdravil bo izprevidel, da mora tudi lekarnar plačati več, če smo mi prisiljeni plačati več in da se temu na noben način ni mogoče izogniti. — Toda izvrstna kakovost in pristnost Trinerjevih zdravil bo v polni meri zadostila vsakega odjemalca.

TRINER-JEV ameriški Elixir grenkega vina

ima vsled tega tako izvrstne uspehe, ker povzroča, da izgubi bolezen svoje izvore. Devetdeset odstotkov vseh bolezni ima izvor v želodcu. Trinerjev Ameriški Elixir očisti želodec in odstrani iz črev vse zaostale stvari ter strupene substance, ki so izvor uničujočih bacilov, ter uničujejo redn odelovanje črev. V Trinerjevem zdravilu ni nobene kemikalije, pač pa samo izvrstna grenka zdravilna zelišča in rdeče vino. Pri zaprtju, neprebavi, glavobolu, migreni, nervoznosti, splošni oslabelosti ter pri posebnih želodčnih slabostih, pri premeni življenja žensk ali pri majnarjih in drugih delavcih, ki vdihavajo pline, se bo vsakdo lahko prepričal o učinkoviti vrednosti tega zdravila.

V vseh lekarnah.

TRINERJEV LINIMENT

prodre vedno v pravi sedež bolezni in vsled tega je pri revmatizmu, nevralgiji, revmatičnih boleznih, okorelosti udov itd. njegova pomoč hitra in uspešno. Nadalje je tudi izvrstno sredstvo proti izvinjenju, napetosti, oteklinam itd. in po vdrgavanju mišic, po kopeli nog odstrani vso utrujenost. V vseh lekarnah.

TRINER-JEV ANTIPURIN je zelo uspešno in pomirjujoče antiseptično sredstvo za splošno notranjo uporabo. Uporablja se za grgljanje, izpiranje ust, izpiranje ran, uljes itd. V vseh lekarnah.

Zadnja najvišja odlikovanja podeljena Trinerjevim zdravilom na mednarodnih razstavah: Zlata Svetinja — San Francisco 1915, Grand Prix — Panama 1916.

JOSEPH TRINER,

Manufacturing Chemist,

1333—1343 SO. ASHLAND AVE., CHICAGO, ILL.

Za staro pravdo

POVEST IZ LETA 1515.

Spisal Peter Behinjec.

(Nadaljevanje.)

XVI.

VSTAJENJE.

Le vstani, vborni narod moj,
Do danes v prah teptan!
S. Gregorčič.

Za veliko sredo je komisar briksenskega škofa naročil županom vsake vasi, da pridejo v grad na zaslišanje. Željno je pričakovala grajska gospoda izida današnjega dne. Toda povabljenih kmetov — ni bilo.

Grajski hlapci so pač vestno izpolnili naročilo, toda Matijaž Klander je po krojaču Trski ukazal kmetom, da se ne odzovejo povabilu. Stroga disciplina in brezpogojno zaupanje je odločilo.

Zamišljeno je hodil komisar po dvorani ter se čudil, da se je upor kmetov že tako izzoril. Pokliče torej Krištofa Krajskega in ga povpraša za svet.

"Kmetje so obupani, vaše blagorodje!" reče Krištof "Ne verjamejo več, da gospoda resno misli na dobrohotno posredovanje."

"In kaj naj ukrenem, gospod Krištof?"

"Ako ukažete, pošljem jaz po Tomaža Klandra. Ta utegne priti, ako je doma. Kaj nadalje, pokaže prihodnost."

"In kdo je Tomaž Klander?"

"Precej doli ob Bohinjski Beli ima svojo hišo ter je polbrat znanega Matijaža Klandra od Svete Lucije, do katerega imajo kmetje vse zaupanje."

"Dobro! Prosim, da ga pokličete prej ko mogoče."

"Ali mi dovolite, da grem sam do njega? Bil mi je vedno naklonjen in ker sem ga rešil nekoč iz ječe, mi je tudi hvaležen."

"Ali si upate? Ali ne izgubite na svoji viteški časti, ako greste sami v kmetovo hišo? Pa bi poslali kakega zanesljivega hlapca."

"Ne verjamem, da bi prišel na besedo drugega. Saj je bil včeraj že grajski hlapec pri njem."

"In kaj je rekel?"

"Nič ni rekel."

In komisar je spet hodil po dvorani gor in dol. Naposled se ustavi in reče:

"Varujte svojo čast in pojdite!"

Krištof se takoj poslovi ter s starim hlapcem Kozmo odideta v dolino. Pospešita svoje korake in v pičli pol uri sta že pred hišo Tomaža Klandra.

Kozma je ostal na dvorišču in Krištof vstopi v hišo.

"A, dobrodošli, gospod Krištof! Kaj si ne bodete umazali svojih rok, ako primete za kljuko mojih vrat?" ga pozdravi pikro Tomaž Klander.

"Mi smo še zmerom stari pravdarji, oče Tomaž; ali vi niste?" odgovori premagovaje se vitez.

"Jaz sem pač, toda vi niste. Vse vem, kaj ste uganjali pod krojačevo hruško, in tudi to vem, da ste slikarčka Grošlja poslali rakom žvižgat in ribam gost."

"Jaz? Oče Tomaž, govorite počasi! Ako je Grošljeva duša na moji vesti, tedaj naj ne vidim več blejskega gradu in jezerska Mati božja naj me pahne v dno jezera!"

"Vaša prisega je pač piškava. Kdo ga je torej pahnil čez skalovje v dno jezera?"

"Sam, oče Tomaž, čisto sam. Pritepel sem je v grad kot berač, ukradel Kozmu ključ od skrivnih vratec ter splezal na visoki javor, odkoder je poslušal pri odprtem oknu naše pogovore. Zagnal je mošnjo mojih cekinov skozi okno na mizo in v tistem hipu se je prevagal ter padel čez skalovje v jezero."

"Pa so pravili, da ste ga vi oropali poprej cekinov in potem pahnili v jezero."

"Vsa grajska gospoda in vsi grajski hlapci so priča, da ste napačno poučeni. Pač pa ni bilo častno, da je Matijaž Klander takega tihotapca poslal v grad. Toda pustimo Grošlja, saj časti vam ravno ni delal, in povejte mi rajši, oče Tomaž, zakaj vas ni bilo danes v grad."

"Kadar me bo pravi gospodar blejskega gradu poklical, tedaj že pridem. Toda Poliksena ne bo vihtela biča nad našimi glavami."

"Ako pa bi vas jaz povabil, ali bi prišli?"

"Ko prijatelj pač, a kot podložnik ne, ker niste vi doslej naš gospod, dasi je bila to naša želja, ko smo poslali svojo prošnjo do briksenskega škofa naročil."

"Oče Tomaž! Včeraj se je moja stara pravda odločila, in ko bi bil Grošelj ostal živ, bi vam bil povedal, da sem od včerajšnjega dne jaz, Krištof Krajski, zakupnik blejskega gradu. Evo vam pisma, prepričajte se!"

In Krištof potegne izza pasu pisan pergament, podpisan od komisarja Janeza Tomaža Spaverskega.

Tomaž izbuli svoje oči, pogleda Krištofu ostro v oči in reče:

"Ali je res?"

"Prepričajte se! Ali torej greste na moj poklic v grad?"

"Grem. Toda šli bi tudi župani drugih vasi, da bi vedeli za to. Svetujem vam, gospod Krištof — in Tomaž se globoko prikloni — da počakate toliko časa, dokler jaz ne sporočim vsem kmetom, kaj se je zgodilo. Vsa dolina mora izvedeti še danes, da se nam vrača mirnim potom naša stara pravda, in pri vseh cerkvah mora zvoniti ter vse se mora veseliti, da sme pozdraviti svojega pravega gospoda Krištofa Krajskega. Preveč sem iz sebe, da bi mogel dati duška svojim srčnim udarcem, milostivi gospod! Toda zagotovim vas, da potolažite visokega gospoda komisarja dobrotljivega briksenskega škofa in Bog naj mu potegne mlado življenje do sive starosti. Vsekako pa, milostivi gospod, da se lahko zanesem popolnoma na vašo besedo?"

"Ali sem še kdaj prelomil besedo?"

"Ali bi mi ne mogli dati tega pergamenta?"

"Tu ga imate! Zanašam se pa, oče Tomaž, da mi ga pošteno vrnete. Saj veste, da je ta oslovska koža dragocena, ker hrani v sebi mojo in vašo staro pravdo."

Tomaž se je zadovoljil. Vpraša le še viteza:

"In kdaj želi vaša milost, da se nidemo v gradu?"

Krištof premišlja; potem pa reče:

"Zadnje tri dni velikega tedna moramo posvetiti našemu Odrešeniku. Ali veste še, oče Tomaž, kaj ta križ v kotu pomeni?"

In Krištof pokaže na razpelo.

Tomaž molči. Solza je zaleskетala v njegovem očesu — solza kesanja.

"Veliki četrtek je jutri. Upam, oče Tomaž, da se vidimo pred oltarjem sv. Martina."

Tomaž molči. Druga solza je zablestela v njegovem očesu — soiza veselja.

"Upam, da obhajamo letos veselo alelujo. Pridite, oče Tomaž, na velikonočni torek v grad ter tako povejte tudi drugim povabljencem. Do tedaj pa srečne praznike!"

Krištof Krajski poda roko Tomažu, ki so mu goste solze polile gubava lica. Nato se povrne s Kozmom domov.

Zvonovi so zvonili delopust pri cerkvi sv. Martina.

Gori v gradu je mirno. Gostje so se vrnili domov, le škofijski komisar s svojim tajnikom je v gradu prebil velikonočne praznike.

Ko pa so drugi dan zvonove zavezali in je grajski vikar Jernej Singer ob ropotanju lesenega klepetca opravljal najsvetejšo daritev, tedaj je vsa grajska gospoda pristopila k angelski mizi. Za njo pa so se vrstili vermki, in tudi Tomaž Klander je okusil zadnjo večerjo...

Večina podložnikov je čutila ta dan v svojem srcu rajsko radost. S ponosom so zrli na mladega viteza Krištofa, ki je raz gosposki kor gledal, vtopljen v molitev, in pričakovali so vesele Velike noči.

In vstal je Gospod, kakor je rekel.

Sušec je posušil blatnata pota in žarki spomladnega solnca so se kopali v prahu. Lep mali traven se je začel, dasi je sneg pozno skopnel. Zelenelo je po travnikih in njivah, drevje je bristelo in nekaj ga je že evetelo. Smreke so zelenele, bukovje se je odevalo v listje, tiči so žvrgoleli, jutranja rosa je žarela v solnčnih trakovih.

Vstajenja dan je bil.

Zvonovi so se glasili po dolini ljudje so hiteli praznično oblečeni proti cerkvam, vesela aleluja je odmevala proti nebu, godba je bučala, pevci so peli, mašniki pa so v dragocenih ornatih in pod pozlačenim baldahinom spremljali Najsvetejše čez polje. Vsake vrste bandera je vihrala v zraku in ne pregledna množica se je zvrstoma premikala za banderi, vtopljena v skrivnosti Gospodovega vstajenja.

Gospod je res vstal, aleluja!

Vstajaš pa tudi ti, slovenski trpin! Stoletne stiske minjevajo, stara pravda se vrača, gospoda izpregledava, mir se prikazuje, svoboda raste, radost prekipeva... Led je predrt, srca se tajajo, pogum raste... Jutranja zarja napoveduje krasen dan, kmet spet zre jasno v prihodnost...

Vstajenja dan — vesel dan! Strasti so se polegle, pregrehe so zakopane, srca kipe v vzvišenih mislih...

Ali pa naj se nebo, stekleno nebo zagrne s pogubnimi oblaki? Ali naj nestalni mesec malega travna zaobrne svoje lice? Ali se ne skrivajo za gorami še srca, ki kličejo na maščevanje?

Tam od Sv. Lucije se je pokazal temen oblak, ki hrani v sebi blisk in strele...

Toda prazniki so minili — veseli prazniki neskaljenega veselja Že na vse zgodaj so stopali častitljivi možaki v dolgih plaščih ter s širokokrajnatimi klobuki proti staremu gradu. Dvorišče blejskega gradu se je napolnilo samih kmetov in Krištof Krajski je dobre volje pohajal med njimi ter z vsakim vedel govoriti prijazno besedo.

Prišli so vsi znamenitejši kmetje, podložniki blejskega gradu, prišel je tudi Tomaž Klander. Dasi mu je Matijaž odsvetoval, dasi ga je Simen Trska pregovarjal ostal je Krištofu mož-beseda ter ma pripeljal vse kmete, ki so spadali pod njegovo oblast. Veselje se je bralo na vseh licih, in Krištof je nekaterikrat potapljal Tomaža po rami.

Naposled se prikaže na dvorišču škofijski komisar Janez Tomaž Spaverski.

Kmetje ga pozdravijo, globoko se priklanjaje. Komisar jim odzdravi:

"Veseli me, da ste poslušali pameten glas ter se odzvali mojemu pozivu. Zdaj le povejte svoje želje in bodite prepričani, da se bomo ozirali nanje!"

In vsi kmetje zakličejo:

"Tomaž naj govori v našem imenu!"

Tomaž Klander stopi iz gruče, pogleda na Krištofa, se prikloni komisarju ter izpregovori:

(Pride še.)

Zeppelini za promet.

Pariz, Francija, 26. decembra. — "Echo de Paris" pravi, da bodo izpremenili razorožene Zeppeline v zračne trgovske ladje, ki bodo plule med New Yorkom in Hamburgom.

Časopis pravi, dá je dobil to obvestilo iz "zanesljivega vira".

Alan R. Hawley, predsednik ameriškega zrakoplovnega kluba, pravi, da bi bil ta načrt zelo prak tičen.

Previdne gospodinje
imaje doma vedno eno steklenico
Dr. Richterjevega
PAIN-EXPELLER
Zanesljivo zdravilo za vtrenje pri revmatizmu bolečinah, prehladu, zavataljenje itd.
Edino pravi s varstveno znamko sidra.
35c. & $1.00 v lekarnah in neuvnost od
F. AD. RICHTER & CO.
74-76 Washington Street, New York, N. Y.

SPOMENIK SVOBODE, FOTOGRAFIRAN IZ AEROPLANA.

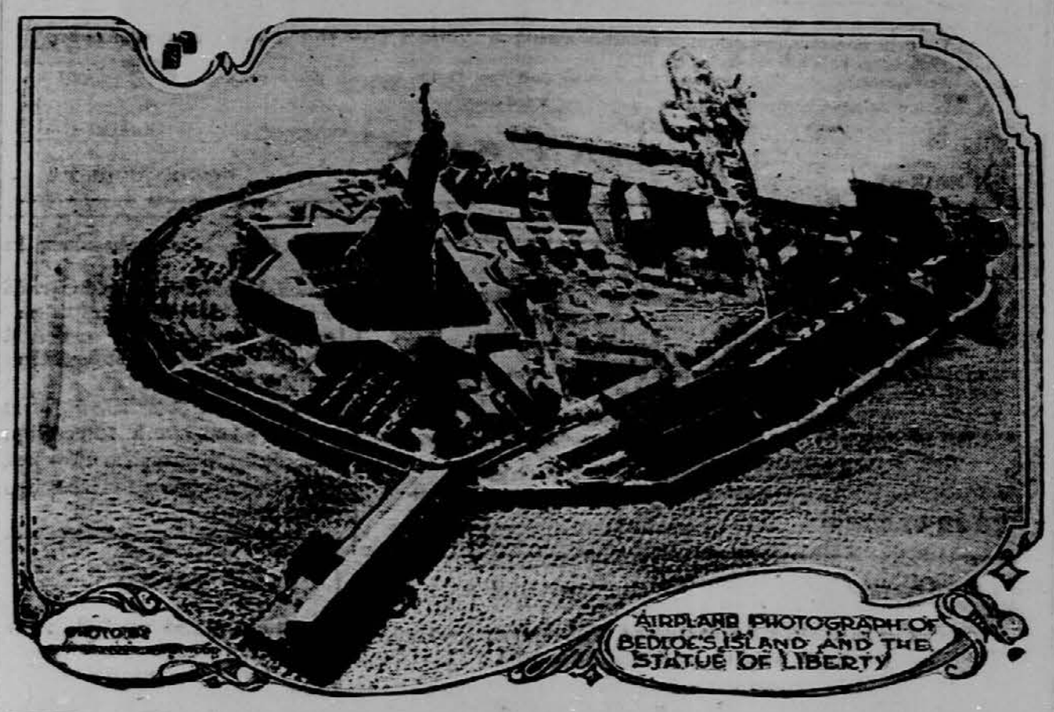

Narodni shod

V nedeljo 24. nov. popoldne se je vršil na Calumetu, Mich., v cerkveni dvorani slovenski narodni shod, katerega se je vdeležilo zelo veliko število rojakov s Calumeta in okolice. Shod je otvoril sklicatelj, Rev. L. F. Klopčič, ki je v par besedah označil namen sheda, namreč, da protestujemo proti zasedenju velikega dela slovenske zemlje od strani italjanske vlade. Predsednikom sheda je bil nato enoglasno izvoljen Rev. L. F. Klopčič, zapisnikarjem pa g. Jos. Češarek.

G. župnik je nato v daljšem in vznešenem govoru pojasnil rojakom sedanje stanje naših bratov v stari domovini. Naš stari sovražnik Italjan, kateri že leta in leta deluje na to, da si podvrže velik del slovenskega ozemlja, zlasti pa Trst, je sedaj svojo požrešnost naravnost pokazal s tem, da je po padcu Avstrije zasedel dotične pokrajine, katere si skušal tudi ob sklepu maru pridržati. To bi pomenilo poitaljančenje ondotnega slovenskega ljudstva, nasprotovalo bi pa tudi težnjam predsednika Wilsona, kateri se je že večkrat javno izrazil, da je šla Amerika radi tega v vojno, da bi izvojevala malim narodom, ki so stoletja ječali pod težkim jarmom nemški in avstrijske avtokracije, prostost in svobodo. Ves slovenski narod mora izraziti ogorčenje proti namenu italjanske vlade. Naj se ameriška javnost potom protestnih resolucij seznani z našimi zahtevami, da bi vsaj na ta način dobile naše želje odmev pri mirovni konferenci.

Prihodnji govornik, g. Joseph Plautz ml., v kratkih besedah pojasni današnji položaj in se dotakne tudi razpora, ki se je celo sedaj v teh kritičnih časih zanesel med ameriške Slovence, namreč med Slovenskim Republikanskim Združenjem in Slovensko Narodno Zvezo. Pozivlja navzoče, da naj bi složno delovali med seboj, da pomoremo našemu narodu v stari domovini, da mu zasije solnce svobode, kot sije nam v Združ. državah.

Nato je spregovoril par besed tudi zapisnikar, g. Jos. Češarek.

G. predsednik je zatem prebral resolucijo, ki se glasi:

RESOLUCIJA.

Mi ameriški državljani slovenskega pokoljenja, živeči na Calumetu in bakrenem okrožju Michigana, zbrani na javnem shodu dne 24. nov. 1918. smo sprejeli sledeče resolucijo:

Ker je bil namen Združenih držav pri vstopu v svetovno vojno da oproste manjše narode izpod krutega jarma stoletnih tlačiteljev, in

ker je predsednik Združenih držav uradno priznal upravičenost narodnih aspiracij Jugoslovanov in samoodločevanja o narodni upravi, in

ker premirje, sklenjeno med Italijo in bivšo avstro-ogrsko monarhijo, ogroža samostojnost in neodvisnost velikega dela slovenskega in hrvatskega naroda, in

ker se je bati, da bo ta sedaj od Italije okupirani del slovenskega in hrvatskega czemlja pri sklepanju miru sprejet pod okrilje tujejezične italjanske vlade,

bodi sklenjeno, da mi slovesno protestujemo proti nečuvenemu kršenju narodnostnih pravic in da se naprosi ameriško vlado in predsednika, njegovo ekscelenco Woodrow Wilsona, da pri mirovni konferenci vporabita ves svoj vpliv, da se deli Jugoslovanom pravico, za katero so naši sinovi prelivali kri, da se strogi pogoji premirja z ozirom na zasedene slovenske in hrvatske pokrajine, ki obsegajo celo Primorsko z Gorico, del Kranjske, Trst, Istro in dalmatinsko obrežje ublažijo in da se pri sklepu miru te pokrajine združijo z neodvisno Jugoslavijo.

Dalje bodi sklenjeno, da se pošlje po en iztis te resolucije njegovi ekscelenci predsedniku Wilsonu, državnemu tajništvu, našemu kongresniku W. F. Jamesu, Jugoslovanskemu Narod. Svetu v Washington, Slovenski Narodni Zvezi v Cleveland, O., in da se prevod obelodani v lokalnih angleških listih.

Rev. L. F. Klopčič, preds.
Jos. Češarek, zapisnikar.

Resolucija je bila enoglasno sprejeta z burnimi pozdravi, nakar se predsednik zaključil ta pomembni shod.

(NOVICE IZ SLOV. NARODA OD 5. OKTOBRA.)

Jugoslovanski klub dr. O. Rybaru.

V prvi plenarni seji Jugoslovanskega kluba je ob navzočnosti vseh članov načelnik dr. Korošec čestital tovarišu dr. Rybadu na njegovem 30-letnem jubileju na političnem polju. Na sejo sta prišla tudi predsednik in podpredsednik Češkega Svaza Stanek in Haberman ter v imenu Češkega Svaza izrekla čestitke.

Iz narodne mržnje je ustrelil

Karl Simma, sodni cenilec in izvedenec ter hišni posestnik v Bregu pri Ptuju Slovenca Ropa, posestnika pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju. Rop je bil mnenja, da so razni Višniki, Brezniki, Prelogi, Marfeni, Pironi, Čerenjaki itd. vsi slovenskega rodu. Simma je zagrozil, da Ropa ustreli, če ne prekliče strašne žalitve. Ker je Rop vstrajal pri svoji trditvi, ga je Simma res čakal zvečer na cesti in ustrelil. Značilno je za razmere pri spodnještajerskih sodiščih, da Simma ni bil aretiran, več hodi še vedno prost okoli.

Škandalozne razmere na ptujski sodniji.

Imeli smo priliko vpogledati v nekatere akte te sodnije. Kako se tam delajo protokoli s slovenskimi strankami, pe nečuven škandal. Človek bi mislil, da so se ti kurzovci, ki sestavljajo protokole v takšni barbarski slovenščini, učili v svojih kurzih albanskega in ne slovensega jezika. Tudi različne gospodične, ki nadomeščajo pri sodniji moške pisarniške moči, ki so seveda "absolventke" nemških sol v Ptuju, mrcvarijo ubogo slovenščino, da človeka začne grizti po trebuhu, ko čita te dokumente. Le počakajte prijatelji sveži piš iz Jugoslavije bo ves to z vami vred odnesel kmalu v blaženi rajh, zakaj niti Albanija vam menda ne bo ostala, kamor bi se zatekli za službe. Traunov, Walzlov in drugih takih pijavk na našem telesu ne bomo imeli povoda rediti.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

M. R., Manor, Pa. — Drugače ne morete izvedeti, kot da pišete na stari naslov. Ako ga ni več tam, bo pismo poslano za njim.

G. B., Brackenridge, Pa. — Kdo bi vedno samo pisal in bral o pečlarjih. Pišite kaj drugega. Pozdrav!

Pesnik, Dundee, Ill. — Ni za list.

M. B., Sheldon, Wis. — Ker sin ni skrbel za Vas, ker je bil že star 24 let, ker je bil poročen, pač ne morete zahtevati nikake odškodnine po njem, temveč le njegova žena.

A. P., Tooele, Utah. — To ni nič čudnega, da dopis ne izide tak, kot je bil pisan, kajti živ človek marsikaterega dopisa ne bi razumel, ako bi bil priobčen tako, kot nam je bil poslan. Večinoma je treba vsakega popraviti; križ je z nekaterimi, zares križ. Ako pa v kakem popravljenem dopisu ne odgovarja vse resnici, so krivi le dopisniki, ker se ne izrazijo natančno. Zaradi tega, ker je bilo v Vašem dopisu nekaj, česar sami niste napisali, o čemur pa dvomimo, se nikar ne hudujte. Vrjemite, da tudi nam ni vedno vse prav, pa vendar moramo sedeti na uredniškem stolcu.

Rad bi izvedel, kje se nahaja ADAM SKRL, doma iz Beganje pri Cirknici. Prosim cenjene rojake, ako kdo ve za njegov naslov, naj ga mi javi, ali naj se mi pa sam oglasi (on že ve zakaj) na moj naslov: Anton Obreza, 607 — 9th Street, Rock Springs, Wyo. (28-31—12)

Rad bi izvedel za naslov svojega prijatelja ANTONA VALENČIČ, podomače Rjavcev iz Jurišč. Kdor ve za njegov naslov, naj ga mi naznani, ali naj se pa sam oglasi — John Šajn, Box 22, Limestone, N. Y. (28-31—12)

Rada bi izvedela za naslov svojega brata IGNACIJA KONCILIJA. Doma je iz Straže pri Novem mestu na Dolenjskem. Pred par leti se je nahajal nekje v Clevelandu, Ohio. Prosim cenj. rojake, če kdo ve, da mi naznani, ali naj se pa sam oglasi svoji sedaj omoženi sestri: Mary Novak, Box 81, Greensboro, Pa. (28-31—12)

POTREBUJEM

50 mož za sekati drva za kemikalije. Dober gozd. Plača $2.75 od klaftre. — E. M. Benson, Colegrove, Pa. (28-31—12)

"Bela kuga" razsaja predvsem med delavskim narodom. Ali jo more podedovati otrok po svoji materi? — Odgovor nato najdete v SLOVENSKO - AMERIŠKEM KOLEDARJU za leto 1919.

ZLATA URA NAJDENA

je v mojem uradu. Lastnik, ki dokaže, da je njegova in plača za oglas, jo lahko dobi. — Dr. Jos. V. Grahek, 843 E. Ohio St., North Side, Pittsburgh, Pa. (28-30—12)

†

NAZNANILO IN ZAHVALA.

Tužnim srcem naznanjam žalostno vest, da je po kratki, mučni bolezni dne 21. decembra preminul moj brat

ANTON VIDMAR

v najlepši dobi v starosti 26 let Doma je bil iz Ravne gore na Hrvatskem. Tukaj zapušča dva brata in tri sestre, v stari domovini pa enega brata in štiri sestre. Pokojni je bil član društva štev. 47 SDPZ. in OOA. št. 1190.

Zahvaljujem se vsem tistim, kateri so mu stregli v času njegove bolezni, posebno pa članom društva št. 47 SDPZ. Pokojni je bil jako priljubljen pri nas Slovencih, kakor tudi pri drugih narodih, kar je bilo videti iz precejšnjega števila venecev, katere so mu podarili v zadnji pozdrav, za kar se dotičnim najtopleje zahvaljujem, namreč: društvu štev. 47 SDPZ., društvu št. 1190 OOA., nadalje žalujočim fantom, članom SRZ. in lokalni organizaciji štev. 2107 United Mine Workers of America.

Tebi, dragi brat, pa naj bo lahka ameriška gruda, v miru počivaj!

Žalujoča ostala:
Mary Obed, sestra.
Martin Obed, svak
Avella, Pa., 25. dec. 1918.

Severova zdravila vzdržujejo zdravje v družinah.

Kašelj

je vsakdanji gost skoro po vseh hišah; nihče ni neprijatelj tega nadležnega gosta; in vendar se tako rad in nepričakovano pojavi in ostaja rad dalje časa pri hiši. Odženite ga s kakim dobrim zdravilom, predno se ne ukoreni v vašem telesu. Vzemite splošno znano zdravilo zoper kašelj in to je:

Severa's
Balsam for Lungs

(Severov Balzam za pljuča), ki je že od leta 1881 uspešno odpravljal kašelj, prehlad, hripavost, bronhitis in influenco. Otroci in odrasli ga imajo radi. To zdravilo deluje hitro in uspešno in naj bi se imelo isto pri vsaki hiši, ali družini. Dobite ga pri vašem lekarnarju. 25 in 50c.

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

†

NAZNANILO IN ZAHVALA.

Tužnim srcem naznanjam vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da mi je umrl soprog oziroma oče

JOŽEF JUGOVIC,

doma iz Stare Loke na Kranjskem v starosti 27 let. Umrl je za influenco dne 7. decembra. Tukaj v Rock Springs, Wyo., zapušča mene žalujočo soprogo in tri nedorastle otroke ter očeta, v Hudson, Wyo., pa enega brata ter še enega drugega brata nekje v Ameriki, v stari domovini pa mater, dve sestri ter enega brata.

Tem potom se zahvaljujem vsem, ki so mi stali na strani ob njegovi in moji bolezni ter ob njegovi smrti in ki so bili pri pogrebu. Posebno se pa zahvaljujem Rev. Anton Schiffrerju, kateri mi je toliko pomagal v teh težkih časih potem se še zahvaljujem njegovemu očetu, družini Cadež ter uradnikom društva sv. Alojzija št. 18 JSKJ. in sploh vsem, ki so mi kaj pomagali. Nadalje se zahvaljujem vsem darovalcem vencev, katere so položili na krsto pokojnega v zadnji pozdrav.

Pokojnik je bil član društva sv. Alojzija št. 18 JSKJ. in tudi tajnik ob času smrti ter blagajnik tukajšnjega F. O. of Eagles štev. 151 in član U. M. W. of America.

Ti pa, dragi mi soprog in oče, v miru počivaj, naj ti bo lahka svobodna zemlja in večna luč naj ti sveti! Žalujoči ostali:

Mary Jugovic, soproga.
Juliet, Tommie in **Stanley,** otroci.
Anton Jugovic, oče.
Lawrence in **John Jugovic,** brata.
(27-12&2-1)

†

NAZNANILO IN ZAHVALA.

Žalostnim srcem naznanjam žalostno vest vsem svojim sorodnikom, prijateljem in znancem, da je, previdena s sv. zakramenti za umirajoče, vdana v božjo voljo, za vselno v Gospodu zaspala moja nepozabna soproga, oziroma mati

ANA RESNIK, roj. **Vračun.**

Nepozabna soproga je bolehala nad leto dni, in sicer na pevečarju jeter. Preminula je 16. decembra v starosti 30 let; izročili smo jo materi zemlji 18. decembra na Calvary pokopališču.

Doma je bila iz fare Št. Jernej na Dolenjskem ter bivala v Ameriki 8 let. Tukaj zapušča mene žalujočega soproga ter dva sinčka v starosti 4 in 6 let in enega brata, v stari domovini še živečo mater in eno sestro.

Tem potom se najprisrčnejše zahvalim Miss Jančar starejši in mlajši za njih požrtvovalnost in vso dobroto, katero ste mi izkazovali v času bolezni in ob mrtvaškem odru nepozabne pokojne, hvala gospodu Rev. J. Omanu za vse obiske in tolažbo; sploh pa hvala vsem, kateri ste ranjko obiskovali v času bolezni ter jo hodili kropit ob mrtvaškem odru in nas tako tolažili v teh težkih časih; hvala vsem članicam društva sv. Rešnjega Telesa za sožalni sprevod. Dobri Bog naj vam bo vsem plačnik!

Ti pa, nepozabljena in nad vse ljubljena soprega, spavaj mirno v svobodni ameriški zemlji in naj ti sveti večna luč, ker telaši nas zavest, da se vidimo v večnem raju nad zvezdami.

Žalujoči ostali:
Jakob Resnik, soprog.
Cyril in **Louis,** sinova.
(27-28—12)

Mož, ki ni bil...

ŠPIJONSKA POVEST IZZA ČASA RUSKE REVOLUCIJE.

SPISAL DAVIN PINSKI.

Prvo poglavje.

Glavno mesto je plamtelo od rdečih bander. Celo ozračje je dihalo rdečo barvo. Rdečica se je odbijala od zidov in od hišnih streh Veliko mesto se je obleklo v simbol prostosti, v simbol oproščenih narodov ter zmagovite revolucije. Celo sneg je bil škrlataste barve pod žarki spomladanskega solnca. Hitro pa je kopnel ter izginjal obenem s starim suženjstvom ter veliko rusko neokretnostjo.

Narod, ki je nosil rdeče kokarde in rdeče cvetke, se je izprehajal po ulicah svečanega, prazničnega razpoloženja. Oči ljudi so bile svetle od veselega smeha in ustnice so se jim krivile v neprestanem smehljaju. Hodili so z dvignjenimi glavami ter pokončnim telesom kot da je padlo z njih ramen težko breme. — neznosno breme, ki je ležalo tam skozi celo življenje. Zdi se jim kot da se morajo dotaknuti svojih hrbtov; — ali je breme resnično izginilo? In iz nekega drugega vzroka se jim je zdelo kot da so jim zrasle peroti. Kako lahki se zdijo samim sebi, kot da plavajo po zraku! Ozirajo se drug v drugega s širokim smehom, tako na tujce kot prijatelje in na njih ustnicah visi divji vzklik: — Rusija je prosta! Rusija je vstala od mrtvih! — Tako je kot da bi ne mogli nikdar prenehati s pripovedovanjem te vesele novice, kot da bi ne mogli nikdar prenehati s poljubljanjem drug drugega na ruski način, z rusko unemo.

Tam zunaj, nekje v zakopih, na stotine milj daleč, pa leže milijoni sinov obširne Rusije ter čakajo na mogočnega sovražnika, ki je v svojem zmagoslavnem pohodu odrezal kos domovine. Noben ne misli sedaj na to. Celo stiska v městih, pomanjkanje življenjskih potrebščin in lakota s tako sivimi očmi kot smrt, je izgubila sedaj vso svojo grozo. Prostost, za katero so generacije borilcev žrtvovale svoja življenja, — je končno prišla! Ona pomeni več kot obleka, več kot dnevne potrebe, več kot kruh in spanje.

In tako je narod dejanski pozabil na spanje. Noč se je izpremenila v dan. Nikdo noče v posteljo. Človek bi lahko nekaj zamudil, če bi spal. Vsi hočejo podaljšati svoje veselje v novorojeni prostosti, vsi jo hočejo vdihavati ter se opajati z njo. Bdeti hočejo! Bdeti! Obdržati hočejo pozorno vse čute, da vidijo, da čutijo in da se zavedajo brez prestanka, da se je veliko čudo končno završilo!

Ljudje tudi nočejo s cest. Njih sobe so jim sedaj pretesne. Ne mogoče bi bilo vzdržati v ozkih mejah štirih zidov. Hrepeneli so po prostosti in prostranosti odprtega sveta, da vidijo več ljudi, da čujejo zadnje novice in da pripovedujejo svojo lastno povest. Govoriti, le govoriti! Vsled tega so bile ceste polne ljudi, ki so begali naokrog, kričali ter gestikulirali. Bolj nagosto kot kje drugod so se zbirale množice pred uradi dnevnih listov, kajti tam se je najpreje izvedelo najnovejša poročila.

Stavci v delavnicah teh listov so se smatrali za najbolj srečne med smrtniki. Bili so prvi, ki so čitali vse posameznosti tega čudovitega oproščenja. Ne morejo se zadržavati ter dajejo svojim čustvom izraza s številnimi kriki. Mladi korektor "Proste Misli" Vilbuševič, deklamira celo svoje korekture ter jih čita naglas z napol pojočim glasom. Ta mladi, bledi dečko z nervoznim obrazom se čuti izvanredno srečnim. On prečita celi list, vsako posameznost ter ne izpusti niti najmanjše črkice. Sedaj je namreč vsaka stvar, vsaka vrsta skrajne važnosti. Ljudje čitajo sedaj veliko ter ne morejo odtegati svojih oči od tiskanih vrst. Glad po novicah je nenasiten. On pijejo in pijejo čudo prostosti in njih želja še vedno ni utešena.

Obenem z drugimi prebivalci Rusije čuti tudi Vilbuševič, da so bila njegova ramena oproščena težkega jarma. On pa je oproščen v še veliko večji meri kot drugi, kajti njegovo breme je bilo večje.

Skozi dve leti ga je plašila strašna mora ter ga oropala vsakega miru. Le trikrat v teh letih je imel ono strašno prikazen. Kljub temu pa se je vsaki trenutek zavedal, da ta prikazen v resnici obstaja, da preži poleg njega in da je v stalni nevarnosti pred njo. Spusti se lahko nanj v trenutku, ko bi jo najmanj pričakoval. Čepela je nad njim ter ga zasledovala. Med trikratnim prikazanjem je ležal dolgo odmor in vsled tega ni mogel povedati, kedaj se bo izvršil četrti sestanek. Včasih so potekli dnevi, ko ni niti trenutek mislil na ta strah a naenkrat zopet se je spomnil nanj in njegovo življenje je bilo zastrupljeno. Bil je nalik človeku, ki je podvržen padavici, ki ve, da je njegov sistem zastrupljen s strašno boleznijo, ki pa ne ve, kedaj ga bo slednja napadla.

Sedaj pa je bil ozdravljen, popolnoma ozdravljen! Sedaj je bil za vedno opreščen one strašne prikazni. Nikdar več se ne bo sestal z njo.

Nobenemu živečemu človeku ni pravil o svojem mučitelju. Tekom onih dve let je ljubil, si pridobil dobrih prijateljev ter preživel eno poletje pri svoji blagi materi. — Če bi bil komu zaupal svojo skrivnost, bi mogoče ona prikazen izginila ter izgubila svojo moč On pa ni odprl svojih ust glede te stvari. Po drugem srečanju s prikaznijo je hotel celo stvar pojasniti oni, katero je ljubil, svoji dekleti. Ravno v onem času pa je našel, da ga ona ni ljubila in da je las drugega.

Sedaj pa je hotel zbrati krog sebe prijatelje in znance ter si olajšati srce glede vsega, kar je bil doživel in pretrpel skozi zadnji dve leti. Hotel se je znebiti more v veseli družbi, s petjem in vinom V novo življenje ni hotel ponesti s seboj nikakih skrivnosti starega življenja. Take skrivnosti bi ga mučile, vznemirjale, nalik žrebelju v čevlju ali pezdirju v očesu.

Kakorhitro se bo polegel prvi tumult, kakorhitro bodo prišli ljudje k sapi, bo dosti časa za vesel večer in takrat bo zbral krog sebe svoje prijatelje in znance....

Drugo poglavje.

Justični department je poslal listu seznam agentov in špijonov Vse delo je naenkrat prenehalo. Vsakdo je napel ušesa, da čuje ime na. Do onega dne so živeli v svetu terorja in nihče ni vedel, kaj in kdo je njegov najbolj intimni prijatelj. Prekanjene sile demoralizacije, katere je ustvaril ravnokar strmoglavljeni carizem, so bile revel kanske ter so preplavile celo deželo s špijoni ter provokaterji Monarhija je bila v stanu pridobiti za svojo grdo službo ljudi nemejočevanega slovesa ter pristno revolucijonarne preteklosti te s tem usadila v srca svojih sovražnikov sumničenje enega na drugega Prvo dejanje zmagoslavne revolucije je bilo izčistiti to ozračje Knjige z imeni vseh špijonov so bile odprte za vsakega. Dežela pa je iz teh knjig poželjivo čitala seznam izdajalcev prostosti.

Neki član uredniškega štaba je čital seznam naglas. Ob zvonku številnih imen je bilo čuti glasne krike, ki so se razvili v burne debate. To so bila imena zelo dobro znanih oseb. Med njimi je bilo najti celo ime urednika nekega socijalističnega lista.

Čitatelj je bil ravno sredi nekega imena: — Nahum Jakovlevič.... Tedaj pa je naenkrat prenehal ter zakričal: — Kaj?

Ni mogel vrjeti svojim očesom.

Poslušalstvo je čakala z napeto pozornostjo. Z največjo nestrpnostjo so čakali vsi na zadnje ime. Nekateri pa, ki so gledali na seznam preko ramen urednika, pa so pričeli šepetati: — Vilbuševič... Vilbuševič.... Vilbuševič....

Poslušalci sami niso mogli razumeti, kdo je ta Nahum Jakovlevič Vilbuševič. Celo Vilbuševič sam ni še spoznal svojega imena Nekdo pa je hitro prečital pripombo, ki je stala na seznamu, na nasprotni strani imena: — Korektor. Dal informacije glede osobja štaba "Proste Misli" ter tudi glede poročevalcev časopisa. Plača pet indvajse rubljev na mesec. Znan tudi pod imenom Naumov in Kolov. —

Vse oči so bile naenkrat obrnjene na Vilbuševiča. Ljudje so se pričeli umikati od njega vstran. Prisenečenje v njih očeh se je izpremenilo v sovraštvo in srd.

Vilbuševič sam je postal bled kot smrt. On ni mogel razumeti. Nemogoče, da je bil to on. Popolnoma nemogoče. Ali so to sanje. strašne sanje ali resnica? Popolnoma nemogoče!

(Dalje prihodnjič.)

Za Božične Praznike

dobite prave slovenske Columbia plošče, prav tako tudi najnovejše glasne Columbia Gramofone pri svojemu spodej podpisanemu rojaku.

V zalogi ima tudi šest izbranih različnih ameriških Columbia plošč po 85c. vsaka, z krasnim cerkvenim zvonenjem na sveti zvečer.

Ako naročite po pošti, priložite 50c. več za poštnino. Cenik zastonj, pišite pnj.

Velika zaloga zlatnine, srebernine, demantov i t. d.

Za obilo naročil se priporoča vaš rojak

IVAN PAJK

21 MAIN ST., CONEMAUGH, PA.

ZIMA JE TUKAJ.

KAJ STE STORILI ZA MIŠIČNE BOLEČINE?
MIŠICE SO RAZPREDENE PO CELEM VAŠEM TELESU.

ALI STE ŽE KDAJ POSKUSILI **IN-OLEON** POMAGA PRI PRVI UPORABI.

DOBRO PRI REVMATIZMU, BOLEČINAH V BOKU IN PRI SCIATIKI itd.
POZOR! POGLEJTE NAVODILA O NAŠEM ORIGINALNEM NAČINU UPORABE.
PO TEM SE MORATE RAVNATI!
Ako vam vaš lekarnar ž njim ne postreže, vam postrežemo mi po prejemu cene.

ASCLEPIUS CHEMICAL CO.
47 W. 34 St. Telepnone Greely 6877 New York, N. Y.

TO JE VREDNO: Pošljite 75c za 4-unčno steklenico. Odpošljemo po pošti poštnine prosto. Pošljite vedno Money Order.

PRISPEVKI ZA JUGOSLAV INFORMATION BUREAU.

Joseph Režek, Sunnyside, Utah	$ 2.—
Martin Slobodnik, Sunnysode, Utah	1.—
Mihael Židan, Brooklyn, N. Y.	5.—
Anton Kerneč, Omak, Wash.	5.—
Frank Siskar, Cumberland, Wash.	1.25
Mary Liebman, Brooklyn, N. Y.	2.50
Jos. Černač, Markleton, Pa.	1.50
Anton K., Omak, Wash.	5.—
Frank Siskar, Cumberland, Wash.	1.25
Martin Poropat, Mabton, Wash.	5.—
John Brajkovich, Mabton, Wash.	5.—
Joe Hodnik, Grand Isl., Cal.	5.—
John Valetich, Brooklyn, N. Y.	5.—
Alemens Hlebanja, Hayes, S. L., (od tega $25 za reveže)	50.—
Math Hribar, Denver, Col.	—.60
Skupaj....	$95.10

IZ RUSIJE

Boljševiki so aretirali amerišlega konzula. — V pouličnih bojih je bilo ubitih 200 ljudij.

Odesa, Rusija, 26. decembra. — Kakor pravi neko brezžično poročilo, so boljševiki aretirali v Takentu v Turkestanu ameriškega konzula Treadwell-a.

Prostovoljna armada ki drži Odeso pod francoskim poveljstvom bo v kratkem ojačena z nekaterimi oddelki s Krima. Glavna sila ki se nahaja 10 milj od Odese, je prejela pomoč iz Kijeva.

V pouličnih bojih dne 18. decembra, je bilo ubitih 200 oseb ranjeni so bili celo nekateri šolski otroci.

Ruski ujetniki, ki se vračajo iz Nemčije skozi Poljsko in ki so navdahnjeni z boljševizmom, so povzročili med prebivalstvom že mnogo strahu, ker siloma jemljejo živež.

Boljševiki se poslužujejo prilike ter uvrščajo vračajoče se vojne ujetnike v rdeče garde, obljubivši jim obleko, hrano in denar. Denarja je dovolj, odkar kontrolirajo boljševiki tiskarne za izdelovanje denarja.

"Samo ameriško posredovanje bi moglo ubiti boljševizem", je rekel nekemu časnikarskemu poročevalcu grof Aleksander Lelučin. Samo vsled lakote se ne bo pogreznil. Napačno je misliti, da bo umrl vsled glada, kajti žnjim se je pričel. V mestih ni hrane, ne tobaka, ne soli, ne sladkorja.

Boljševiki so pričeli svojo vlado s tem, da so krali plemenitaše in bogatine. Nato so se vrgli na meščane in trgovce. Zdaj pa so prišli do dna in poskušajo okrasti eden drugega."

Vladivostok, Sibirija, 26. dec Protiboljševiški voditelj general Semenov, ki ni hotel priznati admirala Kolčaka za diktatorja omske vlade, se je odločil, da prizna admirala Kolčaka pod pogojem da se umakne v prilog generala Denikina, da prekliče svoj razglas v katerem imenuje Semenova izdajalca in ako ostane Semenov še nadalje poveljnik svoje armade.

Tekom zadnjih deset dni sta prišla iz Mandžurije skozi Čito samo dva vlaka, ker primanjkuje lokomotiv. General Semenov pravi ad ne vstavlja vlakov. Pravi, da je slabemu železniškemu prometu kriva železniška uprava in pomanjkanje denarja. Iz nekega privatnega pisma iz Semipaltinska je razvidno, da celo tamošnje prebivalstvo umira vsled lakote. Mrtveci leže po ulicah.

Pariz, Francija, 26. decembra. Vsled naznanila francoskega zunanjega ministra Pichona, da se se zavezniki odločili, da bodo zasedaj opustili vsako intervencijo v Rusiji, je zelo potrla prejšnjega ministrskega predsednika prince Lvova in Kokovčeva ter druge odlične Ruse, ki se nahajajo v Parizu.

Ruski voditelji še vedno nadaljujejo s svojim posvetovanjem v ruskem poslaništvu, upajoč, da jim bo na mirovni konferenci dovoljena beseda.

Prince Lvov je rekel, da bi zavezniki s tem, ako bi odtegnili pomoč Rusiji, pomagali boljševikom, ki hočejo skupno z Nemci kontrolirati Rusijo.

HRENOLA št. 2428 je umotvor iznajditelja Hrenol in prekaša v umetnosti kakor tudi kakovosti vsak podoben izdelek na trgu. Motor je trden, najboljši. Vsebuje vse najmodernejše iznajdbe v fonografski industriji poleg tega pa je opremljen s posebnim rogom, ki daje popolnoma naraven glas. Materijal je skozinskoz najboljši, kakor tudi delo. Ta fonograf je kras tudi za najimovitejšo hišo. Izdelan iz hrastovega in mohogany lesa. Vselej omenite kak les hočete. Prejšnja cena $130, sedaj pa dobite ta fonograf in 4 rekorde za ..... **$85.**

Visokost fonografa je 50 palcev, širokost 22 palcev.

Columbia plošče v slovenskem jeziku.

Naš potovalni zastopnik je: F. P. Kristan. Pišite po naš cenik.

FRANK HREN & CO., 348-358 N. STATE ST., CHICAGO, ILLINOIS

SLOV. DELAVSKA PODPOR. ZVEZA

Ustanovljena dne 16. avgusta 1908. Inkorporirana 22. aprila 1909 v državi Penna.

SEDEŽ: JOHNSTOWN, PA.

GLAVNI URADNIKI:
Predsednik: IVAN PROSTOR, 1098 Norwood R'd., Cleveland, Ohio.
Podpredsednik: JOSIP ZORKO, R. F. D. 2, Box 113, West Newton, Pa.
Glavni tajnik: BLAŽ NOVAK, 634 Main St., Johnstown, Pa.
I. Pom. tajnik: FRANK PAVLOVČIČ, 634 Main St., Johnstown, Pa.
2. Pom. tajnik: ANDREJ VIDRIČ, 634 Main St., Johnstown, Pa.
Blagajnik: JOSIP ŽELE, 6502 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.
Pom. blagajnik: ANTON HOČEVAR, R. F. D. Box 29, Bridgeport, Ohio.

NADZORNI ODBOR:
Predsednik nadzor. odbora: JOSIP PETERNEL, Box 95, Willock, Pa.
1. nadzornik: NIKOLAJ POVŠE, 1128 Fabyan St., City View, NS. Pittsburgh, Pa.
2. nadzornik: IVAN GROŠELJ, 885 E. 137th St., Cleveland, Ohio.

POROTNI ODBOR:
Predsednik porot. odbora: MARTIN OBERŽAN, Box 72, East Mineral, Kans.
1. porotnik: FRANC TEROPČIČ, R 1, Bonanza, Ark.
2. porotnik: JOSIP GOLOB, 1916 So. 14th St., Springfield, Ill.

VRHOVNI ZDRAVNIK:
Dr. JOSIP V. GRAHEK, 843 E. Ohio St., Pittsburgh, Pa.

Glavni urad: 634 Main St., Johnstown, Pa.

URADNO GLASILO:
"GLAS NARODA", 82 Cortlandt Street, New York City.

Cenjena društva, oziroma njih uradniki so uljudno prošeni, pošiljati vse dopise naravnost na glavnega tajnika in nikogar drugega. Denar naj se pošlje edino potom Poštnih, Expresnih, ali Bančnih denarnih nakaznic, nikakor pa ne potom privatnih čekov. Nakaznice naj se naslavljajo: Blaž Novak, Title Trust & Quarantee Co. in tako naslovljene pošiljajo z mesečnim poročilom na naslov gl. tajnika.

V slučaju, da opazijo društveni tajniki pri poročilih glavnega tajnika kake pomanjkljivosti naj to nemudoma naznanijo uradu glavnega tajnika, da se v prihodnje popravi.

Zabavni večer Danice.

Slovensko pevsko društvo Danica priredi v torek, 31. decembra, t. j. na Silvestrov večer v svoji društveni dvorani 92 Morgan Ave., Brooklyn, N. Y. zabavni večer s plesom. Za vsestransko razvedrilo in okrepčilo bo dobro preskrbljeno. Vsem članom, kakortudi rojakom in rojakinjam, se tem potom naznanja, da posetijo to zabavo, da se bomo v veseli družbi poslovili od starega leta. Začetek ob 8. uri zvečer; vstopnina prostovoljna.

Cenik Knjig

katere ima v zalogi

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
82 Cortlandt St., New York, N. Y

POUČNE KNJIGE:

Ahnov nemško-angl. tolmač vezan	—.50
Domači zdravnik mali	—.25
Hitri računar (nemško-angl.) vezan	—.50
Poljedeljstvo	—.50
Sadjereja v pogovorih	—.25
Slov. angl. in angl. slov. slovar	$1.50
Veliki slov. ang. tolmač	$2.50

ZABAVNE IN RAZNE DRUGE KNJIGE:

Hipnotizem	—.50
Ove šaloigri: "Čarilijeva ženitev" in "Trije ženini"	—.25
Postrežba bolnikom	—.50
Trtna uš in trtorej	—.50
Vojna na Balkanu 13 zvez.	$1.50

RAZGLEDNICE

Newyorške, božične, velikonočne in novoletne komad po	—.09
ducat	—.25

ZEMLJEVIDI:

Avstro-Italijanska vojna mapa	—.25
Avstro-ogrski, veliki vezan	—.50
Celi svet mali	—.10
Celi svet veliki	—.25
Evrope vezan	—.50
Vojna stenska mapa	$3.00
Vojni atlas	—.25
Vojni atlas nov	—.50
Zemljevidi: Ala., Ariz., Colo., Cal. itd. po	—.25
Združenih držav mali	—.10
Združenih držav veliki	—.25
Združenih držav stenska mapa, na drugi strani pa celi svet	$3.00

VABILO

na veliko plesno veselico, katero katero priredi Kranjsko-Slovenski Dom v svojih prostorih na 57. in Butler cesti v Pittsburghu, Pa., na **Silvestrov večer 31. decembra.** Čisti dohodek te veselice je namenjen za naše trpeče brate v stari domovini. Torej bratje Slovenci in Slovenke ter bratje Hrvati iz Pittsburgha in okolice, komur je še količkaj pri srcu usoda našega milega slovenskega naroda, tako izmučenega vsled 4ogletne vojne ter trpečega pomanjkanje, je naša dolžnost, da mu sedaj v skrajni sili vsaj nekoliko priskočimo na pomoč. Torej vsi na veselo svidenje 31. decembra! Vsi brez razlike ali kake stranke, ker sedaj je zadnji čas, ako ne, bo že prepozno! Za dober uspeh ter za tako potrebno pomoč upamo da nam jamčijo tudi naše vrle žene in dekleta iz Pittsburgha in okolice. Za dobro godbo in fino postrežbo jamči odbor K. S. Doma. Vstopnina za moške 50c, za ženske 25c Začetek točno ob 7. uri zvečer.

Dr. Koler

SLOVENSKI ZDRAVNIK
638 Penn Ave., Pittsburgh, P.

Dr. Koler je najstarejši slovenski zdravnik, specijalist v Pittsburghu, ki ima 28-letno prakso v zdravljenju vseh moških bolezni.

Zastrupljenje krvi zdravi s glasovitim 606, ki ga je izumel dr. prof. Erlich. Če imate mozolje ali mehurčke po telesu, v grlu, izpadanje las, bolečine v kosteh, pridite in izčistil vam bom kri. Ne čakajte, ker ta bolezen se naleze.

Vse moške bolezni zdravim po okrajšani metodi. Kakor hitro opazite, da vam prenehuje zdravje, ne čakajte, temveč pridite in jaz vam ga bom zopet povrnil.

Hydrosele ali vodno kilo ozdravim v 24 urah in sicer brez operacije.

Bolezni mehurja, ki povzročijo bolečine v križu in hrbtu in včasih tudi pri puščanju vode, ozdravim s gotovostjo.

Revmatizem, trganje, bolečine, otekline, srbečice, škrofle in druge kožne bolezni, ki nastanejo vsled nečiste krvi, ozdravim v kratkem času ni potrebno ležati.

Uradne ure: vsakdan od 8. ure zjutraj do 8. zvečer; v petkih od 8. zjutraj do 5. popoldne; ob nedeljah od 8. zjutraj do 2. popoldne.

S pošto ne delam. — Pridite osebno. — Ne pozabite ime in številko.

Zdravim samo moške bolezni.

VABILO NA VESELICO,

katero priredi društvo Edinost št. 34 SDPZ. v Yukonu, Pa., **dne 31. decembra** (na Silvestrov večer) v Yukon Hall No. 1. Začetek ob 6. uri zvečer. Vstopnina za moške 75c, ženske vstopnine proste. Vabimo vse rojake iz bližnje in daljnje okolice. Kdor hoče pričakati v veselju Novo leto, naj se vdeleži naše veselice. Za lačne in žejne bo skrbel za to odrejeni odbor.

Za dr. Edinost: A. Lavrič.
(27-30—12)

Rojaki, naročajte se na "GLAS NARODA", največji slovenski dnevnik v Združenih državah.

Rad bi izvedel za moja dva prijatelja ANTONA JANKOVIČ iz Ružič, št. 11. Pred štiri leti se je nahajal v Chicagi, in za ANTONA MIHALIČ iz Drage pri Kozini, Istra, ki se je nahajal nekje v Bethlehemu, Pa. Ako kdo rojakov ve za naslove, jih prosim, da mi sporoči, ali naj se mi pa sama javita; jaz sem doma iz Ružič, št. 17. Primorsko. — Frank Koščan, Box 104, Mayburg, Pa.
(27—30—12.)

Rad bi izvedel za svojo sestro JULIJO ALGRIM. Doma je iz Trave blizu Kočevja. Pred kakimi petimi leti se je nahajala v mestu New Yorku. Prosim cenjene rojake in rojakinje širom Amerike, če kdo ve za njen naslov, da mi blagovoli naznaniti ali naj se sama javi svojemu bratu: Rudolf Šuštarič, Staves Camp, Diboll, Texas.
(27—30—12.)

Spodaj podpisani bi rad izvedel za svoja dva brata ANTONA in FRANKA LOŠIN. Doma sta iz Dolenje vasi št. 17 pri Ribnici in se nahajata nekje v državi Minnesota. Torej ako kateri rojakov ve za nju naslov prosim, da mi blagovoli naznaniti, ali če sama čitata te vrstice, naj se mi zglasita, ker imam njima poročati več važnih stvari. — Ignace Lošin, Box 207, Bear Creek, Mont. (24-30—12)

Rad bi izvedel za moja brata MARTINA ZUGELJ, doma iz vasi Dolravice, Dolenjsko. Zadnji čas je bil v Clevelandu, O. Prosim cenj. rojake, če kdo ve za njegov naslov, naj mi blagovoli naznaniti, ali naj se mi sam oglasi, ker bi se rad pismeno kaj porazgovoril. — John Zugelj 8 Lake St., Rhinelander Wis.

Kje je GEORGE STRUPIH? Doma je iz Radole, fara Šmarjeta na Dolenjskem. Pred 5. leti se je nahajal v Clevelandu, O., potem je odšel. Zadnje pismo od njega sem prejel pred 5. leti iz De Puc, Ill. Kje se sedaj nahaja, mi ni znano. Prosim cenjene rojake, ako kateri ve za njegov naslov, da mi ga naznani, ali naj se pa sam oglasi. — Frank Krne, 1415 E. 39. St., Cleveland Ohio. (27-30—12)

IŠČE SE

dobre dogarje za delati francoske Claret doge. Trajno delo, plačam najvišjo ceno, imam izvrsten les.
Max Fleischer,
258 Lewis St., Memphis, Tenn.
(12—12 v d)

IŠČE SE

vešč organist in pevovodja za slovensko fero. Ako kateri izmed rojakov želi dobiti omenjeno službo, naj se pismeno obrne za podrobnosti na uredništvo Glas Naroda, 82 Cortlandt St., New York.
(27-30—12)

Dr. LORENZ

EDINI SLOVENSKO GOVOREČI ZDRAVNIK
ŠPECIJALIST MOŠKIH BOLEZNI

644 Penn avenue Pittsburgh, Pa.

Moja stroka je zdravljenje akutnih in kroničnih bolezni Jaz sem že zdravim nad 23 let ter imam skušnje v vseh boleznih in ker znam slovensko, zato vas morem popolnoma razumeti in spoznati vašo bolezen, da vas ozdravim in vrnem moč in zdravje. Skozi 23 let sem pridobil posebno skušnjo pri zdravljenju moških bolezni. Zato se morete popolnoma zanesti na mene, moja skrb je, da vas popolnoma ozdravim. Ne odlašajte, ampak pridite takoj.

Jaz ozdravim zastrupljeno kri, masulje in lise po telesu, notranji v grlu, izpadanje las, bolečine v kosteh, stare rane, živčne bolezni, oslabelost, bolezni v mehurju, ledicah, jetrah in želodcu, rmenico, revmatizem, katar, zlato žilo, navduho itd.

Uradne ure so: V ponedeljkih, sredah in petkih od 9 ure zjutraj do 5. popoldan. V torkih, četrtkih in sobotah od 9. ure zjutraj do 8. ure zvečer, ob nedeljah pa do 2. ure popoldne. — Po pošti ne zdravim. Pridite osebno. Ne pozabite ime in naslov

Dr. LORENZ, 644 Penn ave., Pittsburgh, Pa.

Nekateri drugi zdravniki rabijo tolmače, da vas razumejo. Jaz znam hrvatsko in je slovenski kraje, zato vas bolje zdravim, ker vas razumem.